

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

...În jurul presupusei plecări a lui Chaplin la Moscova presa occidentală a scornit multe intrigi și calomnii. S-a scris mai întâi că Chaplin și-a dat consimțământul din amabilitate scriitorilor sovietici.

CARE ESTE REALITATEA?

Citiți articolul:

Două ore eu Charlie Chaplin

de Nikolai Pogodin
(pag. 5)

La Biblioteca „Lenin”

de C. Prisnea
(pag. 2)

Inima are și ea ceva de spus

de Dina Cocea
(pag. 2)

Sărbătoarea unor vechi prieteni

de acad. prof.
P. Constantinescu-Iași
(pag. 3)

Partea IV-a și ultima din Umbre în noapte

de Vl. Bagrin
(pag. 8)

Așa l-am cunoscut pe Lumumba

de Iuri Jukov
(pag. 12)

Ursulețul Mașka și-a ales ca domiciliu permanent un vas de pescari de pe Marea Ohotsk

ANUL XVII

24 februarie 1961

8

(832)

12 PAGINI

1 LEU

Printre „actorii“ teatrului de marionete

PAGINI DE JURNAL MOSCOVIT

La Biblioteca „Lenin“

Moscova, duminică 22 ianuarie... Nici nu știu când a trecut o săptămână. Nu mai pun la socoteală ziua de luni. Am ajuns doar, seara. Pe un viscol că nimeni nu se putea apropia de avion. Făcusem cu un ceas mai mult de la Kiev până la Șeremetievo. De aici și până la hotel, din cauza viforului n-ara putut vedea mai nimic. Doar lumini, fulgi fugăriți și iarăși lumini. Pe malul Moscovei, în fața „Ukrainei“, suieră vinul amestecat cu zăpadă. Cele trei lifuri din fundul holului, pe dreapta, nu opresc decît de la etajul nouă în sus. Pînă la douăzeci și opt. N-aveam ce căuta cu ele. Noi mergem numai pînă la cinci. Am trecut la lifurile din stînga. La barul din fund, în fugă, se poate bea o cafea excelentă. Viscolul parcă s-a mai liniștit puțin.

De la etajul al cincilea unde ne aflăm găzduiți, se văd luminile din blocurile de locuit din partea cealaltă a riului. Reflectate, tremură-n apa care se tot duce la vale...

Dimineață, apa Moscovei era înghețată. Un strat alb de zăpadă acoperise totul. Și literele mari, pe care le vedeam din spate și care formau cu luminile lor colorate firma „Gostinița Ukrainei“ aveau și ele căciuli de zăpadă albă.

Un vaporăș înaintază încet spărgînd gheața. În fața hotelului s-a format o coadă. Cetățenii așteaptă liniștiți. Rînd pe rînd se desprind din coadă și se urcă-n taxiurile care sosesc la intervale foarte scurte.

La unsprezece trebuie să fim la Biblioteca „Lenin“. Ne primesc două tovarășe. Directorul e plecat din Moscova. Tov. Hrenkova ne va povesti despre activitatea cabinetului metodic al acestei mari biblioteci.

Cabinetul acesta care funcționează ca un serviciu metodic, de bibliografie și biblioteconomie cuprinde o sută șaptesprezece oameni. De fapt, e un institut de cercetări științifice cu vreo opt secții: organizarea și planificarea în bibliotecă, secția fonduri și cataloage, secția munca cu cititorii, alta a muncii cu copii și bibliografia de recomandare pentru copii, secția bibliografiei regionale, secția de bibliografie străină. Serviciul studiază experiența bibliotecarilor din întreaga Uniune, întocmește manuale metodice, materiale bibliografice, editează buletine trimestriale despre literatura străină și națională. Editează într-un tiraj de 10.000 exemplare un fel de buletin căruia îi spun „Expres-informație“, despre cele mai bune cărți apărute în decada precedentă și pe care-l trimite la toate gazetele, la radio, la televiziune.

Activitatea editorială a acestui serviciu însumează anual 220 titluri într-un tiraj de un milion șase sute

mii exemplare. Și asta numai în legătură cu munca cu cartea.

Din cele cincizeci și trei de mii de titluri de cărți și broșuri cite apar în U.R.S.S. anual, ei întocmesc — pe baza planurilor tematice ale editurilor — o listă de informare și recomandare pentru bibliotecile din mediul sătesc. Lista are 1.100 titluri și rostul de a ajuta pe bibliotecarii din sate să aleagă cu mai multă ușurință cărțile pe care le vor procura pentru cititorii lor. La discuție ia parte și o tovarășă, Ambarzumian, care vorbește și românește și care cunoaște foarte multe despre activitatea bibliotecarilor noștri. Mărturisesc că acest lucru îmi face o deosebită plăcere.

Ce e nou la Biblioteca „Lenin“? S-au deschis o serie de săli noi de lectură. Am vizitat o parte din ele, Sala de lectură pentru studiul științelor umanistice are 460 de locuri, cea pentru studenți 500 locuri.

Ne-am oprit apoi la secția de microfilme. Aici sînt douăzeci și șapte de aparate de citit, Vlasova Marina Aleksandrovna, o fată drăguță, absolventă a Institutului de limbi străine, ne prezintă un exemplar vechi al operelor lui Bălcescu — microfilmul bineînțeles — și pe care l-au primit, probabil, nu de mult de la noi.

Cu toate acestea vizita noastră la Biblioteca „Lenin“ nu poate să se prelungească. Avem și alte treburi și timpul e prea scurt. De aceea, cu

părerii de rău, care, de n-ar fi exprimate verbal, probabil mi s-ar citi oricum pe figură, trebuie s-o părăsim pe Vlasova Marina, cu toate microfilmele ei interesante...

Afară viscolul mătură cu și mai multă furie scările bibliotecii. O poșghiță subțire de gheață s-a format din loc în loc pe trepte. Liubov Valeria — tovarășa mea de lucru — e în pericol să alunece. N-are nici un rost ca faptul să aibă loc...

La întoarcere, în holul hotelului, privesc la acest furnicar de oameni care intră și ies, care se îndreaptă către birourile de serviciu sau către cele de transporturi stînd la rînd la ghișeurile de schimb de valută sau la pașapoarte. La „Ukraine“, e plin de străini. Fiecare cabină a liftului cu care urc și cobor e o colecție de naționalități care cuprinde cel puțin patru continente. Cu Australia probabil că mă descurc eu mai greu. Japonezi, chinezi, indieni, sudamericani, negri — pe care nu-i pot identifica nicicum după state — arabi — și ei fără identitate națională precisă și care sînt niște bărbați tare frumoși. Văd asta în ochii fetelor de la lift, care sînt foarte drăguțe și deosebit de cochetete.

Nu mai vorbesc de europeni. Limbile se amestecă și se pierd în zuzetel general.

Incontestabil, Moscova e capitala lumii.

C. Prisnea

Compozitorul sovietic Antonio Spadavecchia, printre interpreții operei sale „Tăunul“

Inima are și ea ceva de spus

La începutul lunii martie, Teatrul Național din București prezintă o nouă premieră — piesa „Ascultă-ți inima“ a scriitorului ucrainean Alexandr Korneiciuk. Spectacolul este regizat de Al. Finți și întrunește un număr de actori de frunte ai primei noastre scene: Marcel Anghelescu, Al. Giugaru, Dina Cocea, Eugenia Popovici, Emanoil Petruș, Draga Olteanu, N. Gr. Bălănescu, C. Rauțchi, Gh. Popovici-Poenaru ș.a.

La rugămintea noastră, artista emerită Dina Cocea (interpreta principalului personaj feminin, Marina Nikolaevna), împărtășește cititorilor „Veacului nou“ câteva impresii despre piesa lui Korneiciuk și semnificațiile ei.

În lumea de mâine pe care azi o construim, mintea devine stăpîna faptelor iar inima omului descătușată, își cere și ea dreptul la dragoste, la fericire. Tușeala minții ne poartă însă atît de viforos pe drumurile viitorului încît inima noastră, dornică să mai zăbovească pe cărările dragostei, își răsește pasul, se oprește și... așteaptă. Ne ascultăm o clipă inima, îi întîndem mina și „împreună“ de data aceasta, pornim pe drumul zilei de mâine. Dar acei care nu vor, sau care nu știu să-și asculte inima? Ei vor cunoaște poate mulțumirea marilor înfăptuiri, dar vor cunoaște oare bucuria marilor împliniri?

Marina, o femeie încă tînără, și-a deschis de mult inima lui Rodion Neceai, președintele colhozului, „Pacea“, dar anii au trecut, așteptarea ei s-a prelungit și dorul tot nu i s-a împlinit. E vrednică, muncitoare, colhozul e bogat, fetele și băieții cîntă pe malurile Niprului, de ce n-ar putea fi fericită Marina? Și de ce suspină fetele cînd se lasă seara?... Firele dragostei sînt încălcite, cine are azi timp să le dezlege? Din mers poți fura o sărutare, dar oare nu trebuie să te oprești o clipă în loc pentru a putea spune: „Te iubesc“!? Și dacă nu te-ai oprit la timp, cit e de greu să faci cale întoarsă!

„Chemați de suspinele fetelor, flăcăii s-au oprit. Noaptea fremătă de șoapte de iubire, de sărutări... Pentru Marina, însă, timpul a trecut și nici ea, nici Rodion nu se vor mai opri împreună sub bolta instelată.

— A căzut o stea...

— S-a stins.

Mii de stele strălucesc. Ca întotdeauna. Marina își ridică mîndră capul. Tovarășii și munca o așteaptă. Oameni sînt pretutindeni, o înconjoară cu dragostea lor, au nevoie de zîmbetul ei, de risul ei sănătos. Viața este atît de frumoasă și de bogată! Și dacă se întimplă să se întunece o clipă, o zi, un an, zorile viitorului sînt prea luminoase ca să nu-ți lumineze privirea dincolo de perdeaua lacrimilor. Marina va fi totuși fericită pentru că nimănui nu-i este îngăduit să fie nefericit cînd milioane de brațe, de suflețe și de minți s-au unit pentru a crea fericirea.

Condeiful scriitorului este și el partaș în făurirea fericirii și îmi este nespus de drag Al. Korneiciuk pentru că s-a oprit o clipă din drum ca să ne spună tuturor: „Ascultă-ți inima“.

Dina Cocea

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

SĂRBĂTOAREA UNOR VECHI PRIETENI

de acad. prof. P. Constantinescu-Iași

Vicepreședinte al Consiliului
General A.R.L.U.S.

La 25 februarie, poporul gruzin sărbătorește împlinirea a 40 de ani de la întemeierea Republicii Sovietice Socialiste Gruzine, membră a familiei frățești a popoarelor sovietice. Poporul român, legat prin străvechi relații de Gruzia, a întâmpinat cu bucurie acest important eveniment istoric care a dus la eliberarea definitivă a poporului prieten, care a luptat cu eroism și abnegație de-a lungul veacurilor pentru o viață liberă și fericită.

Nu stă în intenția mea de a trece în revistă, aici, strînsele legături de prietenie care pecetluiesc relațiile noastre cu poporul gruzin. Totuși, socotesc potrivit, dat fiind momentul, să amintesc cîte ceva despre aceste legături, nu lipsite de însemnătate pentru ambele popoare. Deși Iviria, acesta-i vechiul nume al țării, se afla situată la mare depărtare de țara noastră, încă din plin ev mediu, de prin secolele XV-XVI existau puternice legături economice, politice și mai cu seamă culturale între această țară și fostele principate românești, Moldova și îndeosebi Țara Românească.

Din păcate, documentele scrise despre aceste legături s-au păstrat prea puține. În schimb ne-au rămas altfel de documente, pe care le-am putea denumi vii, și anume influențele artistice gruzine integrate în stilul unor monumente de artă din primele așezări românești cum ar fi Curtea de Argeș, cea mai veche capitală a Țării Românești sau Iași, capitala Moldovei de odinioară. Aceste elemente, existente în monumentele noastre, stau mărturie — așa cum am arătat în lucrările mele — strînsele legături de prietenie dintre popoarele român și gruzin.

Așa se explică cum, între alte fapte, unul din fiii Gruziei, Antim Ivireanul, ajunge către finele veacului XVII și începutul veacului XVIII, cea mai importantă figură culturală din Țara Românească. Răpit încă de copil de la părinți și dus în robie, Antim, dotat cu alese însușiri intelectuale, dobîndește la Constantinopol o vastă și temeinică cultură. La scurtă vreme după stabilirea în Țara Românească el ajunge episcop, editor și tipograf, iar mai apoi, în timpul domniei lui Constantin Brîncoveanu, mitropolit.

Legăturile lui Antim Ivireanul cu Vahtang al VI-lea, regele Gruziei, sînt cunoscute. Vrînd să-și întărească domnia și prin reforme culturale, Vahtang, prieten cu Constantin Brîncoveanu, s-a îndreptat cu gîndul către acesta, rugîndu-l să-i trimită meșteri să-i înființeze o tipografie în limba gruzină. Așa se face că în 1709, ajunge în Gruzia Mihail Ștefanovici, cel mai bun discipol al Ivireanului care, în același an tipărește și prima carte în limba gruzină.

Prietenii noștri gruzini n-au uitat aceasta și, în octombrie 1959, cu prilejul aniversării a 250 de ani de la faptul sus amintit, Prezidiul Asociației gruzine de prietenie și relații culturale cu țările străine a invitat să participe la sărbătorire o delegație de oameni de cultură din țara noastră, pe care am avut cîntea s-o conduc.

La solemnitatea aniversară de la teatrul Rustaveli, la care au participat personalități de seamă ale Gruziei au fost subliniate cu căldură tradiționalele legături prietenești care leagă cele două țări.

Cu prilejul vizitei întreprinse în Gruzia de delegația noastră a fost constituită o filială gruzină a Asociației de prietenie sovieto-romînă care, de atunci, nu scapă nici un prilej de a exprima, cu prilejul manifestărilor ce le organizează, bunele sentimente ale poporului gruzin pentru țara noastră, pentru realizările poporului nostru pe tărîmul construirii socialismului.

Poporul gruzin, cunoscut în istorie ca un popor viteaz, cu o cultură multimilenară a avut de suferit cotropirea multor popoare străine: romanii, arabii, turcii. Totuși, de fiecare dată el a știut să-și biruiască dușmanul, să mențină neatînsă, vie ființa statului în limitele căruia viețuia. Iar începînd din secolul XIX, poporul gruzin s-a situat în primele rînduri ale luptei pentru răsturnarea regimului țarist și a participat activ la victoria puterii sovietice. În anii 1918-1921, mîșevicii, cu sprijinul intervenționiștilor imperialiști, reușesc însă să pună mîna pe putere și să instaureze un regim de teroare. Pentru scurtă vreme însă căci, la începutul anului 1921 poporul condus de partidul comunist reușește să-i alunge pe vremelnicii ocupanți și să instaureze pentru totdeauna Republica Sovietelor. Acest eveniment îl sărbătorește la 25 februarie poporul gruzin care astăzi, alături de celelalte popoare frățești ale marii familii sovietice își aduce cu succes contribuția la marea operă a construirii comunismului.

Cu prilejul marii sărbători, poporul nostru transmite harnicului și talentatului popor gruzin calde felicitări, urări de noi și rodnice succese pe calea unei vieți tot mai bune, mai fericite.

Planul cultural bienal romîno-sovietic

La Moscova a fost semnat planul de colaborare culturală și științifică dintre R.P.R. și U.R.S.S.

UN DOCUMENT al colaborării și prieteniei reciproce

Planul bienal de colaborare culturală și științifică pe anii 1961—1962 recent semnat la Moscova între Republica Populară Romînă și Uniunea Sovietică cuprinde un cerc larg de probleme aparținînd științei, artei, învățămîntului superior, sănătății, sportului, presei, literaturii, radiodifuziunii și televiziunii etc.

Astfel, pe lîngă un larg schimb de experiență între institutele și oamenii de știință romîni și sovietici, ce va fi realizat în cadrul convenției dintre Academia de Științe ale R.P.R. și U.R.S.S., se va acorda o atenție deosebită cercetărilor științifice comune și realizării unei coordonări a cercetărilor științifice în deosebi în științele fizico-matematice, chimice, geologice-geografice, tehnice, biologice, istorice, economice, filozofice, juridice, precum și în domeniul limbii, literaturii și artei.

În învățămîntul superior, planul bienal prevede deplasări reciproce de lucrători științifici pentru conferințe în problemele fizicii, geografice, matematice, geologiei, petrolului, istoriei, filologiei etc. Totodată se vor elabora în comun teme și metode de predare în pedagogie, psihologie și învățămîntul politehnic. Un număr de cadre didactice și studenți sovietici vor participa la cursurile de vară organizate în țara noastră pentru limba, literatura, istoria și geografia poporului român, iar cadre didactice din învățămîntul nostru vor asista, în U.R.S.S., la Seminarul organizat în scopul perfecționării cunoștințelor de limba rusă și a metodelor de predare. În același timp, se vor face schimburi reciproce de studenți și aspiranți, un mare număr de absolvenți ai institutelor superioare urmînd să-și efectueze practica în cele două țări în diferite specialități universitare, tehnice și agricole, în construcțiile de mașini, industria alimentară etc.

În domeniul medicinei, au fost stabilite cercetări comune în problemele pediatriei, neurologiei, endocrinologiei, teraputicii. Se va dezvolta în continuare colaborarea directă stabilită în anii precedenți dintre institutele de specialitate din cele două țări, ca Institutul de neurologie „I. V. Pavlov” din București și Institutul neurologic din Moscova, Institutul de igienă din București și Institutul alimentară al Academiei de Științe Medicale din Moscova, Institutul de biochimie din București și Institutul de medicină experimentală din Leningrad etc., etc.

Deosebit de bogate vor fi în următorii doi ani schimburile artistice.

Arta sovietică va fi reprezentată la noi prin soli de mare prestigiu cum sînt ansamblul de balet al Teatrului Mare Academic de Stat al U.R.S.S., Teatrul „V. Maiakovski”, Orchestra simfonică a Radioteleviziunii unionale, baletul pe gheață din Moscova, Ansamblul de stat de dansuri populare al U.R.S.S. condus de I. Moiseev ș. a.

În același timp, publicul nostru va avea prilejul să asiste la concertele unor mari interpreți sovietici cum sînt D. Oistrach, S. Richter, M. Rostropovici, P. Serebriakov, dirijorul Rahlin, cvartetul Borodin în domeniul muzicii instrumentale; B. Petrov, A. Krivceniia, P. Lisîțian, I. Arhipova, în domeniul artei interpretative vocale; M. Plisețkaia, O. Lepeșnskaia, R. Strucikova în domeniul coregrafiei.

Annual, se vor organiza în ambele țări Săptămîni ale filmului românesc și sovietic. Vom avea de ase-

menea participanți din U.R.S.S. la cel de al II-lea Concurș și Festival Internațional „George Enescu” și la cel de al III-lea Salon Internațional de artă fotografică, precum și la alte manifestări cu caracter internațional organizate în țara noastră.

În U.R.S.S. va avea loc vernisajul unei expoziții de grafică satirică și o expoziție a cărții românești, turnee ale unor teatre de dramă, de păpuși, orchestre simfonice și de estradă și ale unui mare număr de soliști-interpreți în cele mai variate genuri artistice. Reprezentanții ai țării noastre vor participa și la cel de al II-lea Festival al filmului artistic de la Moscova, precum și la Concurșul Internațional „P.I. Ceai-kovski”.

Simțitor se vor dezvolta și schimburile sportive. Planul încheiat prevede peste 80 de întîlniri în cele mai diverse ramuri ale sportului, atît între reprezentativele celor două țări cît și în cadrul unor competiții intercluburi. Sportul românesc se va bucura de un real sprijin și prin schimbul de experiență ce va avea loc în cadrul antrenamentelor și cantonamentelor proiectate în comun.

O largă colaborare va avea loc în domeniul radio-televiziunii. Pentru o mai largă popularizare reciprocă a marilor realizări din cele două țări, emisiunile radiofonice vor cuprinde programe bogate și variate, abordînd domeniile social-politic, literar-dramatic, muzical, științific, cultural și sportiv.

În altă ordine de idei, Societatea pentru răspîndirea științei și culturii din R.P.R. și Societatea unională pentru răspîndirea cunoștințelor politice și științifice din U.R.S.S. vor proceda la un schimb reciproc de conferințieri, care vor ține prelegeri publice.

Schimburi de vederi și de experiență vor avea loc și între Uniunile de creație. Astfel, se vor intensifica vizitele reciproce de scriitori și oameni de teatru, de compozitori și artiști plastici, de cineaști, arhitecți și ziaristi care vor lua reciproc cunoștință de viața și activitatea din domeniile respective în ambele țări.

Ca și în anii trecuți, vor fi traduse și editate reciproc lucrări literare și științifice dintre cele mai valoroase, iar repertoriile teatrale și muzicale ale stațiunilor artistice se vor îmbogăți cu noi lucrări realizate în țările respective. Va avea loc și un larg schimb de materiale documentare între instituții științifice, culturale și de presă.

Prețuirea pe care o acordă poporul nostru colaborării multilaterale, prieteniei cu popoarele Uniunii Sovietice, interesul și simpatia ce se manifestă în U.R.S.S. față de realizările poporului român constituie expresii calde ale prieteniei frățești, caracteristice relațiilor statonice în cadrul marii familii a țărilor socialiste.

Gheorghe Stoian

Consilier la Ambasada R.P.R.
din Moscova

In cinstea celui
de al XXII-lea
Congres al
P. C. U. S.

Țara Sovietică în clocotul întrecerii

Tocmai mă pregăteam să încep acest articol, când crainicul postului nostru de televiziune, întrerupând emisiunea obișnuită, a adus telespectatorilor impresionanta veste a lansării de către Uniunea Sovietică a unei stații automate interplanetare cu destinația Venus. Mă gindeam în acele clipe: ce salvă de triumf emoționantă în cinstea marelui eveniment spre care se îndreaptă întregul popor sovietic — Congresul al XXII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice!

Dar poporul sovietic întâmpină acest eveniment nu numai cu victorii în Cosmos, ci și pe pământ, închinându-și avântele sale eforturi creatoare apropierea cu un ceas mai devreme a zilelor de de aur ale omenirii — comunismul.

Intr-adevăr, e de ajuns să răsfoiești presa sovietică pentru a găsi în paginile ei mărturii emoționante ale dragostei nețărmurate a oamenilor sovietici față de stegarul lor în lupta pentru fericire — partidul comunistilor. Între trei mari centre industriale ale Țării Sovietice — Moscova, Leningrad, Sverdlovsk — a pornit o entuziașă întrecere pentru realizarea înainte de termen a sarcinilor economice ale celui de-al treilea an al planului septenal. În această întrecere moscoviții și-au luat angajamentul să dea până în ziua deschiderii Congresului producție peste plan în valoare de 150 milioane ruble noi, iar muncitorii Leningradului și Sverdlovskului în valoare de cel puțin 100 milioane.

Un puternic ecou a avut în rândurile oamenilor muncii din cele trei centre industriale recenta Plenară a Comitetului Central al P.C.U.S., cu chemările sale inflăcărâte la ridicarea agriculturii pe noi trepte. Răspunzând acestor chemări, colectivele întreprinderilor din Moscova și-au luat angajamentul ca, folosind rezerve interne, fără nici un fel de investiții în plus, să dea peste planul anual 700 mașini de semănat cartofi, circa 40.000 de aparate de muls, 300 stații electrice mobile și numeroase alte mașini și aparate trebuincioase agriculturii.

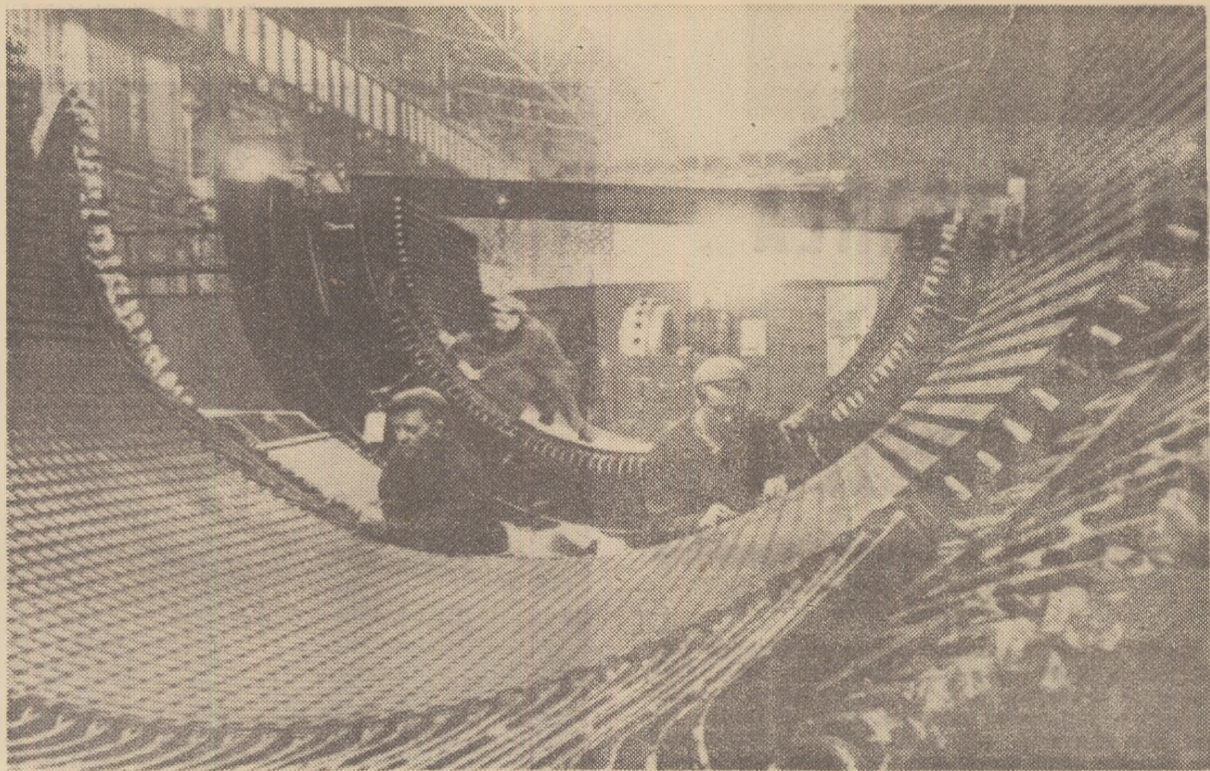
Caracteristic pentru etapa actuală a întrecerii socialiste în Uniunea Sovietică este accentul deosebit de puternic pus pe tehnica nouă, înaintată. Moscoviții s-au angajat să realizeze până în ziua deschiderii Congresului mecanizarea complexă și automatizarea în șapte întreprinderi, iar până la sfârșitul anului — în încă cinci, iar leningrădenii în trei întreprinderi și în șaiseci de ateliere. Munca devine astfel mai lesnicioasă, mai productivă!

O atenție excepțională este îndreptată spre acele sectoare de care depinde în cea mai mare măsură satisfacerea nevoilor mereu crescînde ale populației. Moscoviții și-au luat angajamentul să introducă în acest an în fabricație peste 3.000 de noi tipuri de obiecte de larg consum. Leningrădenii sînt hotărîți ca până la Congres să construiască în oraș 1.175.000 metri pătrați spațiu locuibil, iar în regiune 270.000 metri pătrați și, în plus, 26 de școli, 13 școli-interne, 70 grădinițe de copii și creșe, 140 magazine. Precum vedem, e o adevărată întrecere pentru bunăstarea celor mulți.

Emoționante sînt mărturiile despre întrecerile între uzine, brigăzi, muncitori. Citeam deunăzi într-un ziar sovietic despre întrecerea entuziașă dintre brigăzile de muncă comunistă ale Zoiei Karpova de la uzina „Vladimir Ilici” din Moscova și Lidiei Mamai de la „Elektrosila” din Leningrad. Această întrecere, care ducează de cîțiva ani, a dus nu la crearea unui spirit de concurență — incompatibil cu morala noii societăți — ci la făurirea unei strîmne prietenii între membrele celor două brigăzi. Recent, chemînd-o din nou pe Lidia Mamai la întrecere în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al Partidului, Zoia Karpova i-a trimis în dar un album cu fotografii din viața brigăzii. Pe prima pagină a albumului scrie: „Acum peste patruzeci de ani uzina noastră a fost vizitată de Ilici. El i-a îndemnat pe muncitori să creeze stilul lor revoluționar de muncă...” În spiritul acestui stil revoluționar de muncă se desfășoară și întrecerea celor două brigăzi. Lidia Mamai a trimis, de asemenea, un album cu fotografii prietenești sale moscovite. Pe prima pagină a albumului se afla angajamentul brigăzii: să îndeplinească până la Congres norma anuală. Iată ce înseamnă a crea un stil revoluționar de muncă...

În focul întrecerii se naște și o înaltă autoexigență care se concretizează într-o luptă acerbă cu propriile lipsuri. Iată un fapt semnificativ. În vara anului trecut, la faimosul depou Moscova-Triaș, de unde acum peste patru decenii a pornit ștafeta întrecerii socialiste, s-a hotărît să se acorde titlul de brigadă a muncii comuniste brigăzii maistrului Viktor Șaroiko. Dar s-a întâmpinat opoziție chiar din partea... membrilor brigăzii, care au socotit că mai au încă un șir de lipsuri de înlăturat spre a merita pe deplin înaltul titlu. În urma acestui fapt, titlul i-a fost decernat brigăzii de-abia în luna decembrie. De altfel, zilele trecute întregului depou Moscova-Triaș i s-a acordat titlul de „întreprindere a muncii comuniste”. Cu acest steag minunat fluturînd la porțile depoului, se avîntă gloriosul colectiv în întrecerea în cinstea Congresului Partidului.

Dar în întâmpinarea Congresului își încordează eforturile nu numai muncitorii, ci și colhoznicii. De pretutindenii, din întreaga Țară Sovietică, sosesc vești care arată răsunetul profund pe care chemările recentei Plenare a C.C. al P.C.U.S. l-au avut în rândurile maselor largi de colhoznicii. Este caracteristică în această privință maturitatea cu care tineretul și-a pus la inimă aceste che-

Giganții Leningradului...

mări. La chemarea organizațiilor comsoliste din Caucazul de Nord, Ucraina, Moldova, regiunile Stalingrad, Voronej și altele, tinerii s-au angajat ca, în cinstea Congresului Partidului, să lupte pentru a obține în acest an 5-6000 kilograme porumb-boabe la hectar. Asemenea angajamente și-au luat colhoznicii — tineri sau vîrstnici — și din alte părți ale imensului teritoriu al Uniunii Sovietice.

În întâmpinarea Congresului se pregătesc cu însuflețire și maestrii artei. Noi opere artistice demne de marea epocă a făuririi comunismului — iață țelul muncii lor entuziaște. Paginile revistelor sovietice de cultură sînt pline de planurile lor închinăte marelui eveniment. Cunoscutul pictor Dmitri Nalbandian lucrează la un mare tablou care va fi intitulat: „Întîlnirea guvernului sovietic cu oamenii de literatură și artă” și la un portret al lui N. S. Hrușciov. Sculptorul Dmitri Șvarț se pregătește să realizeze portretele citorva dintre fruntașii uzinei de automobile Liha-

ciov și un mare grup sculptural cu tema „Maternitate”. Scenaristul Valentin Ejov, care și-a câștigat un mare renume pe întreg globul cu filmul „Balada soldatului”, lucrează — împreună cu scriitorul ceh Frantisek Daniel — la un scenariu consacrat prieteniei dintre cele două popoare. Regizorul uzbek L. Faiziev turnează un film pentru ecran lat — intitulat „Maturitate” — despre lupta pentru apă în regiunea canalului Fergana. Iar colectivul vestitului teatru MHAT a abordat nu mai puțin de trei spectacole închinăte problemelor contemporane: „Flori vii” de N. Pogodin, „Pe Nipru” de A. Korneiciuk și „Stăpînul” de tînărul autor I. Sobolev.

...Țara Sovietică trăiește din plin clocotul întrecerii în cinstea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Iar izbînzile se adună zi de zi — impresionante, uluitoare. Pe pământ și în Cosmos.

V. Birlădeanu

Radiațiile și ereditatea

Bombardamente... pașnice

Cu această problemă se ocupă acum radiogenetica, una din ramurile cele mai pasionante ale biologiei. Savanții G. A. Nadson și G. S. Filipov au stabilit încă din 1925 că variabilitatea ereditară sporește foarte mult sub influența substanțelor radioactive. Aceste substanțe produc în organism modificări brusce „miraculoase” sau fac să apară trăsături noi — care nu sînt însă totdeauna utile. Dintr-o mie de variații pot exista una sau două utile animalelor. Secretul constă, dar, în a le găsi tocmai pe acestea.

Cu ajutorul radiațiilor ionizante procesul mutațiilor, care în mod natural se întîmplă foarte rar, a putut fi intensificat de o mie de ori. Experiențele au arătat că iradiînd mii de organisme, s-au putut selecționa unele „variații ereditare” utile.

Se știe că radiațiile atomice atacă în special celulele reproductive. Acest fenomen este răspunzător de marea număr de monstruoziități și diformități care au apărut la urmașii victimelor de la Hiroșima și Nagasaki. Același fenomen s-a dovedit, însă, capabil de a produce variații noi de plante și animale, dacă este utilizat în mod științific de biologi.

Bombardamente atomice „pașnice” efectuate mai ales cu raze gamma au dat naștere unor modificări „în salt” ale eredității (mutațiile).

Antibiotice prin iradiatii

Dintre speciile noi cu însușiri excepționale obținute în acest fel fac parte și microorganismele producătoare de antibiotice. Faptul că în ultimul timp antibioticele au devenit mai numeroase și mai accesibile populației se datorează și radiațiilor. Microorganismele obținute cu ajutorul lor de către biologul sovietic S. I. Alihanean, produc de zeci și sute de ori mai multă penicilină, streptomycină sau albomicină decît „strămășii” lor.

Cercetătorul A. A. Imșențki a stabilit dozele optime de energie radiantă pentru numeroase specii de microorganisme utile în medicină și industrie. Recent, la Moscova din inițiativa Institutului de microbiologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. a avut loc o consfătuire în problema obținerii unor variații utile de microorganisme cu ajutorul radiațiilor. Cele 23 de referate, la a căror dezbateri au participat reprezentanți a 74 de instituții științifice, au arătat perspectivele uimitoare pe care le deschide metoda iradierii în medicină și microbiologie.

Tot pe aceeași cale, o serie de microbi patogeni — „periculoși” pentru om au fost transformați în specii inofensive sau chiar în specii

utile organismului. Această „reeducare” s-a transmis și urmașilor.

Folosind razele Roentgen, o seamă de cercetători ca V. A. Strunikov și L. M. Gulamova au reușit să creeze linii de viermi de mătase cu sex „comandat”.

Descendenți care nu își recunosc... părinții

Dar cele mai promițătoare rezultate au fost obținute în agricultură. Biologii sovietici ne pot servi de pe acum, ca rezultat al aplicării radiațiilor — noi varietăți de grâu, în sau orz, superioare din multe puncte de vedere celor cunoscute: soiuri de grâu rezistente la rugina grîului, soiuri de ovăz foarte productive, leguminoase și uleioase cu procent ridicat de albumine și uleiuri. De asemenea s-a realizat o sfeclă de zahăr cu o capacitate mărită de acumulare a zahărului. De remarcat că aceste noi varietăți au fost realizate în numai 18 luni, pe cînd prin metodele obișnuite ar fi fost nevoie în acest scop de cinci pînă la zece ani.

Prin iradierea pomilor fructiferi s-au obținut experimental „descendenți” cu caractere nemaiîntîlnite: lămii care rezistă la frig, cocotieri care suportă seceta și varietăți diferite de fructe cu modificări de formă și culoare neașteptate.

În cultura florilor au fost create în scopuri estetice specii dintre cele mai bizare — crizanțeme cu forme gigante sau cu miros de trandafiri, lălele cu forme asemănătoare garoafelor etc.

Selecționerii de plante au rezolvat cu ajutorul radiațiilor o serie de probleme de mare interes practic. Ei au imprimat, în acest fel, unor soiuri calitățile care le lipseau: rezistență la bolile criptogamice, capacitate de încolțire mai timpurie și alte caractere.

În laboratorul de radiogenetică condus de prof. N. P. Dubinin s-au obținut mutații utile printre speciile de cereale și printre formele de pomi și arbuști fructiferi. Prin intermediul Academiei de Științe a U.R.S.S. semințele acestor noi varietăți sînt expediate tuturor gospodăriilor interesate. Rezultatele culturilor sînt comunicate academicienilor care, pe baza lor, aleg speciile cele mai folositoare pentru a le cultiva mai departe.

Nu este, poate, departe ziua cînd biologii vor putea modela animalele și plantele după dorință. În orice caz, ne găsim la începutul acestui drum, ale cărui „halte” intermediare sînt pline de făgăduieli pentru genetica erei atomului.

Em. Roman

Ce înseamnă „LIUDI DOBRÎIE”?

Știți ce înseamnă „liudi dobrîie”? Deschideți dicționarul. „Liudi” — oameni... „dobriie” — buni. Și mai departe?

„Liudi dobrîie” înseamnă că un oarecare Alexandr Iurevici Maslov, un simplu silviculor, întâlnește într-un sanatoriu din Kaliningrad, o fată din Frunze, Liza Zazimko, paralizată de un nevindecabil accident al coloanei vertebrale. Liza nu e o eroină glorioasă, nu e o celebritate. Bolnavă, a învățat cu îndârjire corectura cărților și meseria ei, iată, nu spune decât atât: corectoare. Și Maslov din Novosibirsk, om al pădurilor dense, se interesează de coloana vertebrală a Lizei, de gândurile și viitorul ei. Zile de-a rândul, lucrează pentru ea un fotoliu special care să-i îmbunătățească viața. Se știe ce înseamnă un fotoliu în viața unui om paralizat. „Liudi dobrîie” înseamnă, uneori, un fotoliu de construcție specială pentru un om paralizat...

„Liudi dobrîie” mai înseamnă că Liza Zazimko se întoarce la Frunze, în orașul natal și în camera ei năvălesc nu știu câți tineri comsomoliști din oraș, inclusiv un instructor al comitetului orașenesc de Comsol. Acești tineri se proclamă imediat tutorii ei, sau, mai exact, șefii ei. Ii aduc, din proprie inițiativă, un televizor. Ii aduc de la Academia de Științe, manuscrise pentru corectură, pentru ca Liza să-și exercite acasă profesiunea ei modestă. Ii aduc cărți, îi instalează o bibliotecă. O conving să lucreze scenariu radiofonice și, în jurul ei, vor asculta la radio dramatizarea

Fără dicționar

făcută de Liza unei nuvele de Paustovski, „Se revarsă riurile”. Într-o seară, la o reuniune tovarășească, „liudi dobrîie” o anunță la telefon (Comsolul s-a ocupat îndeaproape de instalarea unui telefon, acasă, la Liza): „Ți-am cumpărat două numere la tombolă... Liza le răspunde, glumind trist: „Nu era nevoie, știți ce ghinionistă sint”... „Liudi dobrîie” sună din nou, după miezul nopții: „Liza, ai ciștigat o față de masă și un serviciu de ceai”. „Liudi dobrîie” înseamnă victoria la o nevinovată tombolă.

Mai înseamnă și altceva: un inginer metalurgist, Vasili Alexeievici Voropaev, un comunist, om cu practică de peste douăzeci de ani, la Stalingrad și în Ural, om dăruit cu totul oțelului fascinant, conduce, ca ghid, un grup de excursioniști prin marea uzină de la Azovstal. Deodată, observă că la un fierăstrău care lucra „la cald”, câțiva tineri neatenteți, nesocotesc într-atita instrucțiunile privitoare la securitatea muncii, încît sint la un pas de un accident extrem de grav. Voropaev intervine imediat, dar flacăra fierăstrăului îi atinge ochii. Inginerul comunist Voropaev, unul din milioanele de „liudi dobrîie” — orbește. Dar în comitetul de partid al uzinei există de asemenea „liudi dobrîie”: a fost una din cele mai lungi ședințe ale comitetului de partid de la Azovstal, consacrată viitorului lui Voropaev. Inginerul a fost de față, pe scaunul lui, la locul lui obișnuit în ședințe. I-au propus o ocupație mai ușoară. „De ce?”, a întrebat Voropaev. Am fost și rămîn oțelar”. Și chiar în ședință, inginerul și-a expus ideile îndrăznețe, inovatoare cu privire la una din cele mai acute probleme ale producției: procentul prea ridicat de fosfor din minereul primit de uzină; Voropaev a cerut să fie lăsat să studieze această problemă și „liudi dobrîie” au aprobat propunerea lui.

Voropaev își impune, în continuare, un regim de lucru sălbatic (după expresia unui ziarist sovietic): sintetizează fișe, cifre, rezultate, compară, analizează, gîndește, memorizează — totul în ciuda celui din tineric inuman și a prescripțiilor umane medicale (cit mai puțin efort, cit mai multă liniște). Familia lucrează pentru el, soția strînge fișele, copiii îi citează — și Voropaev ajunge în faza experimentării ideilor sale, acolo, în dreptul cuptoarelor de oțel, incandescente, orbitoare.

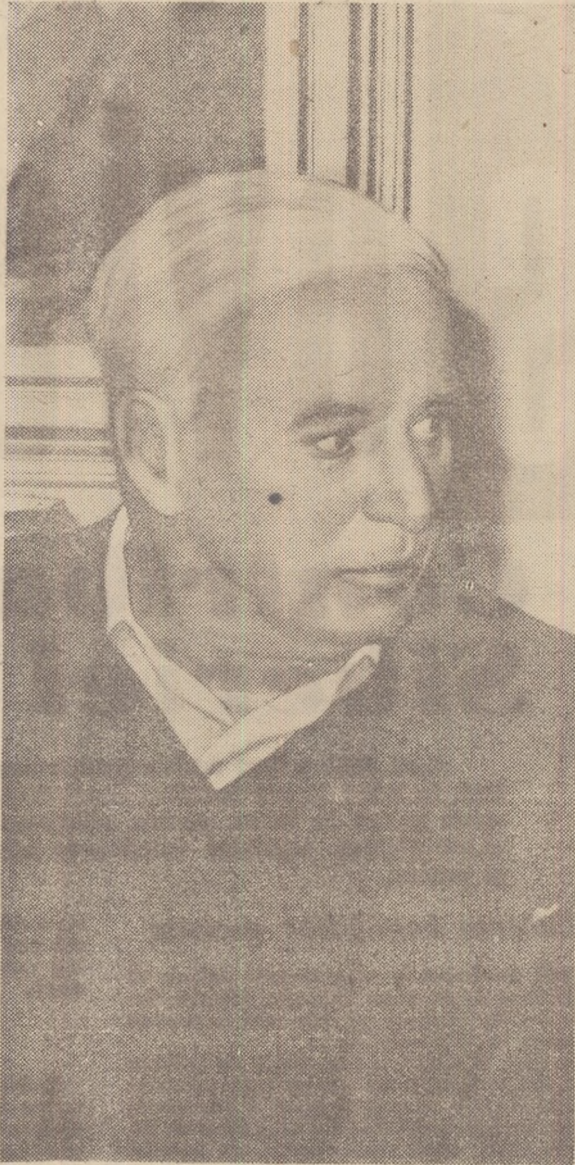
Dar cine va urma indicațiile unui orb? „Liudi dobrîie” din brigada Eroului Muncii Socialiste, oțelarul Vasili Skoropat! Skoropat și oamenii lui îl ascultă pe Voropaev cu adevărat orbește. Sint zile și nopți lungi, de nesomn, în fața oțelului clocotitor, în care vîzul e înlocuit de simțul al șaselea, simțul de oțelar. Auzul prinde tot clocotul, mintea prelucrează toate rezultatele. Probe după probe se repetă. 70 de șarje experimentale, 500 de probe. Pînă ce ideea triumfă! Dizertația pentru cucerirea titlului de candidat în științe tehnice încoronează triumful practicii; sint 250 de pagini redactate de Voropaev privind studiul proceselor de oxidare a fosforului și carbonului. Lucrare strălucită, pentru care se acordă titlul de candidat. Și, la orizont, o carte amplă despre „Teoria și practica transformării fontei cu procent mare de fosfor”.

Vasili Alexeievici predă în amfiteatrul uzinei arta metalurgiei și auzul lui prinde răsuflarea tinără a sute de „liudi dobrîie”, se întoarce acasă unde-l așteaptă alți „liudi dobrîie”. Seara, prietenii îl caută la telefon și-l invită la un ceai, la o reuniune tovarășească unde, desigur, e tombolă și dans. Voropaev se duce și, desigur, ciștigă, însoțit de risetele atitor „liudi dobrîie”, un serviciu de ceai, poate și o față de masă...

Lăsați dicționarul. „Liudi dobrîie” înseamnă oameni buni, oameni puternici, oameni sovietici, înconjuțați de oțel, diamante și flori, însoțiti permanent de respirația patetică a unei orînduirii drepte, pe măsura sufletului lor.

Radu Cosașu

Două ore cu

CHARLIE CHAPLIN

Chaplin... Cînd auzi numele acesta îți apare îndată în fața ochilor un chip extraordinar de viu. Ai impresia că chipul acesta a trecut din împărăția fermecată a filmului în realitatea ta, în viața ta de toate zilele, că și-a devenit bun prieten. Sint convins că milioane de oameni sint același lucru, că și lor, ca și mie, li se pare că-l știu de mult, că-l cunosc bine pe omul acesta micuț, infinit de drag, de simpatic.

Împreună cu Lev Romanovici Șeinin — amîndoi puțin emoționați, puțin grăbiți — mergem la întîlnirea cu marele artist al cinematografului mondial. Și amîndoi ne gîndim că de fapt n-avem de ce să ne grăbim, de ce să ne simțim emoționați: îl cunoaștem doar de mult pe omul acesta și mergem la el ca la un vechi prieten.

Dar viața se potrivește rareori pe de-a-ntregul cu visurile noastre. Prietenul l-am găsit. Se vede că așa obișnuiește artistul, se străduiește să se întînească numai cu oameni cu care speră să se poată întîneți prietenește... Așa dar, repet, prietenul l-am găsit, însă el s-a dovedit a fi un om pe care îl cunoașteam foarte puțin.

Ca vîrstă face parte din categoria oamenilor pe care li nurnest bătrîni. Dar n-am rămas deloc surprîns cînd în pragul vilei sale ne-a întîmpinat un om din care irumpea lumina tinereții, cu bucuriile și săgălniciile ei. Are părul alb — alb dar ochii nu-i poartă povara anilor. Cu asemenea ochi, plini de strălucire, cu reflexe minunate, în care arde un foc nepotolit, poate juca oricînd rolul unui tînr îndrăgostit, al unui ostaș fosc, al unui cavalier spaniol.

Altceva ne-a uimit.

Am găsit un om cu o educație aleasă și totuși infînit de simplu, care nu numai că nu avea nimic comun cu marele Chaplin din atîtea roluri nemuritoare, ci era foarte departe de lumea cinematografului. Cu cîte cuvinte, n-am văzut în Chaplin pe ar-

tistul de cinema. A rezistat, nu s-a lăsat copleșit de gloria lui uriașă, nu și-a făcut din profesie a doua natură, nu și-a pierdut naturalitatea, a rămas același de la început, un englez puțin americanizat. Poate că din cauza asta este un tată de familie atît de bun și are atîția copii care își divinizează părintele. Poate că din cauza asta este un locuitor izolat al acestei Elveții liniștite și anoste, sau mai exact, un om care dorește să-și trăiască viața lui particulară...

Apoi am făcut cîteva constatări care m-au pus în mare incurcătură. Toți scriu despre statura mică a lui Charlie Chaplin. Eu, însă, n-am reușit cu nici un chip să-l alătur pe Chaplin, pe care-l știom pînă acum, de cel care se afla lingă mine. Fiecare are altă statură. Nu m-am putut stăpîni și l-am întreat naiv:

— Cum se poate? Sinteti mult mai înalt!

Chaplin a ris și a trecut dibaci peste întreat. În nici un caz nu s-a opucat așa cum ar fi făcut-o actorii mediocri, să-mi explice că de fapt în asta stă tot secretul transformării... Nu! Mi-a spus doar că operatorii îl filmau totdeauna așa încît părea mai scund pe ecran. Și bine am făcut că am pus întreatarea asta naivă: gazda noastră a deplasat inteligent și glumeț discuția din jurul persoanei lui, iar eu nici n-am bôgat de seamă cum Chaplin îmi place tot mai mult și mai mult și cit mi-e de bine cu el.

O altă constatare care pur și simplu desființează asemănarea dintre Chaplin de pe ecran cu cel din viață se referă la privire, la felul de a ține capul, la atenția plină de tact cu care își ascultă interlocutorul. Cit despre mers, nici nu mai vorbesc.

Dar principalul era că întîlnisem unul dintre acei oameni rari, a căror cunoștință reprezintă un eveniment foarte însemnat și îi rămîne în amintire toată viața, ca un moment crucial.

Și totuși, nu s-a întîmplat nimic deosebit. Flăcările jucau vesele în cămin. În camera mare și frumoasă ardea o lumină puternică, valetul ne-a adus ceai pe prăjituri de casă, stăteam în fotolii cum stau toți musafirii în toate casele. Dar puțini musafiri au parte, în împrejurări asemănătoare, de o primire care să-i facă să se simtă chiar din prima clipă, atît de bine într-o casă străină.

Chaplin este un om bogat. Nu i-am calculat averea, dar sint incredînt că nu trăiește de azi pe mîine. Nu de bine a părăsit el America, mutîndu-se în Elveția. În țara asta, cum mi s-a părut, nu-ți poți găsi a doua patrie. În Elveția este foarte curat, ca în ajun de sârbătoare, dar niciodată n-are loc o sârbătoare adevărată. Și nu știu dacă Charlie Chaplin, cu inima lui mare, se simte bine aici. Dar din discuția noastră plină de spontaneitate și neașteptate întorsături (de aceea nici nu poate fi redată) am înțeles că Chaplin nu s-a schimbat. Nu trebuie socotit comunist, cum au făcut-o cîțiva proști din America. Urăște și el multe din ceea ce urăsc comuniștii, dar ura aceasta este caracteristică azi intelectualității progresiste din lumea occidentală.

Este un om de o inteligență copleșitoare — iată toată explicația! Talentul actorului imbinat cu o asemenea minte ni l-a dat pe Charlie Chaplin. Imi face o deosebită plăcere să pot scrie că Chaplin cel de 70 de ani nu s-a depărtat nici măcar cu un pas de Chaplin cel tînr.

Lucrează? O, da!... Ar fi fost ne la locul lui să-l întreatăm dacă s-a lăsat de cinematograf — oricit, omul are în spate 50 de ani de muncă actoricească istovitoare. Acum scrie o carte în care, cum ne-a explicat, e „el întreg”. Iși laudă secretarul. Dictînd, se oprește uneori la o frază cîte zece minute.

— Cunoaștem, — oftăm noi.

Se bucură...

— Vi se întîmplă și dumneavoastră?

— Cum să nu...

Vrem să plecăm, însă amfitrionul ne reține. Ni se oferă gin. Are puțin alcool, dar e tare. Apare apoi o făptură mititică, după care vin și ceilalți copii. Ne fotografiem cu toții — o fotografie simplă, de amator. În casa asta nu există aparat de filmat, nu poți vedea un film, nu poți filma nimic. Fiica cea mare — are 17 ani — învață baletul. Firește, visul ei este Teatrul Bolșoi, balerinele noastre, Ulanova. Dar vis cu adevărat, nu ceea ce se înțelege în mod curent prin cuvîntul acesta. Cum aude cuvîntul „Bolșoi”, fața i se transfigurează de emoție. Ii șoptește părintelui ei:

— Tăicuțule iubit...

Ceea ce înseamnă: „Să mergem acolo!”.

Dar il înțeleg pe Chaplin: cum să pornească la drum cu o familie atît de numeroasă — șapte copii, dintre care cel mic n-are decît un an!

...În jurul presupusei plecări a lui Chaplin la Moscova presa occidentală a scoarnit multe intrigi și oalonnii. S-a scris mai întii că Chaplin și-a dat consimțămîntul din amabilitate scriitorilor sovietici. Apoi s-a dovedit că Chaplin n-a făcut nimănuî nici un fel de declarație de acest gen. Vreau să spun că Chaplin nu ne-a dat consimțămîntul, fiindcă nici nu i l-am cerut. E drept, intenționam să-l invităm în Uniunea Sovietică, și ar fi fost caraghios să nu o facem, dar amfitrionul ne-a luat-o înainte și ne-a vorbit chiar din primele momente despre intenția lui de a veni la noi.

— În ce lună e mai bine? Și nu s-ar putea face așa ca vizita să treacă cit mai neobservată?

În cele două ore pe care le-am petrecut la el, l-am cunoscut din nou pe marele Chaplin, cel imposibil de cunoscut. Și înțeleptul acesta a condus firul convorbirii cum a vrut. De unde noi ne pregăteam să-l descoasem, om constatat la sfîrșit că de fapt el s-a jucat cu temele. Întrebările ni le-a pus el nouă. Și pe teme deloc minore. Bunăoară, despre viitoarele relații dintre Uniunea Sovietică și partidul democrat din S.U.A., care tocmai atunci venea la putere.

Ne-a impresionat varietatea temelor, competența artistului în problemele internaționale, erudiția lui în domenii foarte diferite și foarte depărtate de profesiunea lui.

Într-un cuvînt, în lumea artei, în lumea intelectualității înaintate și radicale, care judecă de pe pozițiile actualității, Charlie Chaplin este o perla. Și perla aceasta răspîndește lumină.

Nikolai Pogodin

SPRE NOI VICTORII

Telul oamenilor de știință din U.R.S.S., construită în comunismului. Așa dar, facem totul pentru ca știința sovietică să ocupe, în toate sectoarele mai importante, locul pe care-l ocupă, de pildă, în domeniul cuceririi Cosmosului.

Cercetătorii sovietici dispun de instalații unice cum sînt sincrofotronul de 10 miliarde de electronivolți, de radiotelescoape uriașe unele în funcțiune, altele în construcție. Aparatura automată instalată pe nave cosmice ne îngăduie să explorăm universul cosmic. Avem, de asemenea, posibilitatea de a lucra la temperaturi apropiate de zero absolut. În același timp, putem obține temperaturi de mai multe mii de grade și presiuni de sute de mii de atmosfere.

Toate acestea dovedesc că știința sovietică continuă să se dezvolte cu succes, să urmeze o linie ascendentă.

Pentru studiul problemelor esențiale au fost înființate la Academia de Științe a U.R.S.S., 80 de consilii științifice. Rezultatele obținute dovedesc că ne aflăm pe calea cea bună.

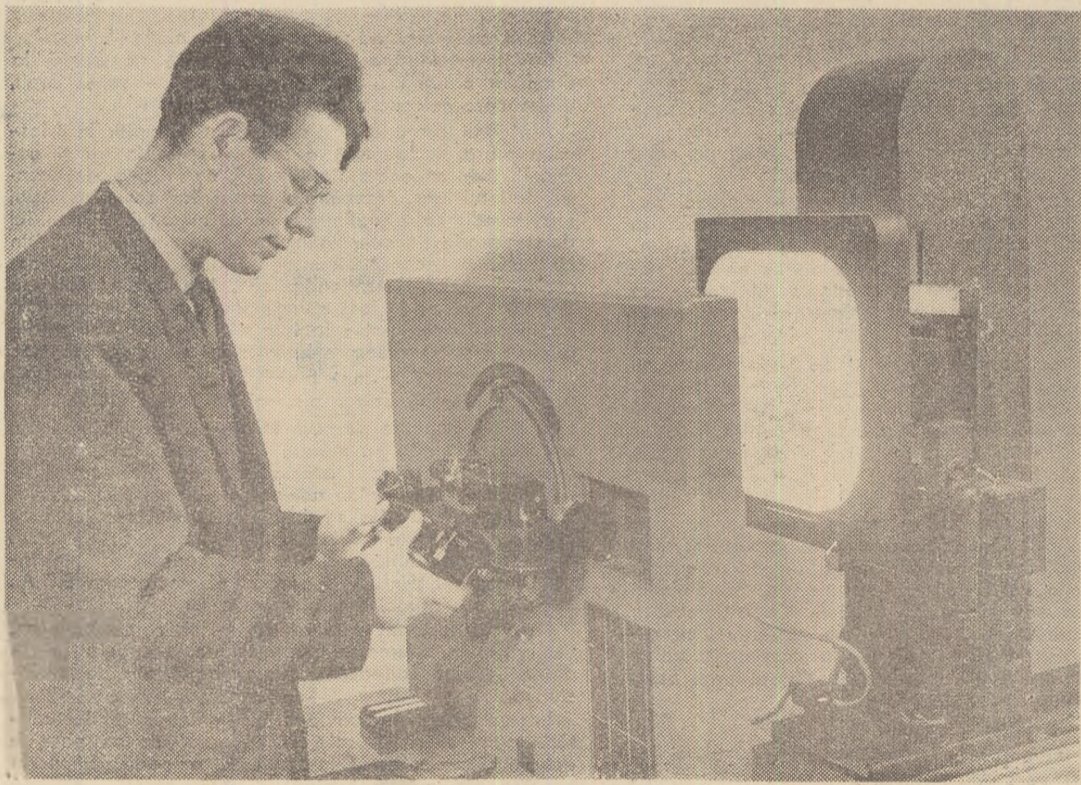
Mulțumită realizării și folosirii din ce în ce mai largi a mașinilor electronice rapide, mulțumită participării active a marilor matematicieni din U.R.S.S., procesul de „matematizare” a cucerit chimia și științele tehnice și, în curînd, se va extinde și la biologie.

Interacțiunea fizicii, chimiei și biologiei se dezvoltă la rîndul ei. Fizica și chimia nu vor înlocui, desigur, biologia, dar ele vor contribui considerabil la înlăturarea acestei științe, la ridicarea ei pe o treaptă superioară.

Geolizica și geochimia intervin constant în ce privește aprofundarea cercetărilor geologice. Matematicienii și economiștii încep să folosească un limbaj comun. Și filologii au găsit un câmp de acțiune comun cu matematicienii. Cercetările duse împreună aporie institutelor specializate în branșe similare, de cele care lucrează în branșe deosebite.

Datoria noastră este de a continua să stimulăm, să cimentăm știința sovietică, să întîmpinăm de al XXII-lea Congres al partidului cu noi succese, să facem propuneri care să exercite o influență considerabilă asupra perspectivei de dezvoltare a economiei și culturii noastre, în cursul următorilor ani și decenii.

Acad. A. Nesmeianov
Președintele Academiei de Științe
a U.R.S.S.

Atomii pe pelicula fotografică.

Știința Sovietică

Contribuția Siberiei

Anul 1960 a fost decisiv pentru oamenii de știință din Siberia sovietică. În acest an s-a terminat construirea centrului nostru științific, așa cum am obținut rezultate interesante pentru soluționarea problemelor de vedere teoretic cit și practic.

In căutarea bogățiilor ascunse

Aceasta-i întrebarea la care savanții trebuie să răspundă, încă de pe acum. Pămîntul Siberiei dispune de bogății fabuloase, pe care însă le ascunde cu zgîrcenie în adîncurile lui.

Ani la rînd, în Siberia a fost căutat cu îndrăjire petrolul, dar rezultatele au fost cu totul neînsemnate. Abia în zilele noastre a putut fi descoperite zăcăminte în stepa occidentală a regiunii și în Iakutia. De altfel, unele semne indică că petrolul ar putea fi găsit și pe malurile Amurului, în Kamciatka și în ținutul Baikalului.

Lucrările efectuate de Puzirev, doctor în științe tehnice, nu sînt lipsite de interes. Intra-devăz, savantul a elaborat o metodă și a construit aparate seismice care ajută la descoperirea zăcămintelor de petrol. Forajul la mare adîncime ridică o problemă din cele mai importante și urgente a timpurilor noastre. Soluția lui Puzirev va permite filtrarea apei fierbinți la adîncimi foarte mari. În Siberia și Extremul Orient, unde clima e aspră, apa caldă va încălzi clădirile și sere uriașe în care vor putea fi cultivate astfel fructe și legume. În clipa de față construim, la Paujetka, în Kamciatka, o centrală electrică a cărei funcționare va fi asigurată de vulcani. Pe de altă parte, perspectiva

de a extrage mineralele folositoare direct din magma este extrem de tentantă, deși pînă astăzi omul n-a putut atinge adîncimi mai mari de 9.000 de metri.

Moleculele vii

Problema sintezei proteinei preocupă de multă vreme oamenii de știință. Numeroasele cercetări efectuate dovedesc că proteina este un polimer, cu alte cuvinte o combinație de mai multe molecule relativ simple.

Cercetările în ce privește virusii au jucat un rol deosebit în studierea funcțiilor polimerilor biologici. Mulți virusi reprezintă combinația a doi polimeri biologici esențiali: proteina și acidul nucleic, aproape sub forma cea mai pură. S-a stabilit că înmulțirea virusilor se produce în momentul în care acidul nucleic al virusilor se separă de proteină; acidul nucleic întreprinde atunci în celula organismului infectat o sinteză activă a moleculelor care-i sînt asemănătoare, formînd astfel noi particule virale.

Prin lucrările noastre am demonstrat că fermenții care distrug acizii nucleici împiedică înmulțirea virusilor gripei, poliomielitei și encefalitei.

Nu de mult, savanții au reușit să „topească” lanțuri de molecule diverse, reunind diferiți indici. Ei au creat astfel un șir de molecule-hibrid, ceea ce oferă noi posibilități în dirijarea celor mai importante fenomene biologice.

Preocupări multiple

Ar fi greu să enumerăm aici toate problemele care i-au preocupat în cursul anului trecut pe savanții filialei siberiene a Academiei de Științe.

Unul din colaboratorii Institutului de Hidrodinamică, Lev Ovsianikov, a terminat un studiu la care lucrează de un șir de ani. Studiul se ocupă de ceea ce se numește soluțiile modelelor automate, o problemă care reține interesul savanților din nenumărate țări. Descoperirea lui Lev Ovsianikov oferă cheia a numeroase probleme de mecanică teoretică contemporană.

În strînsă colaborare cu mecanicienii, chimiștii noștri au pus la punct noi metode eficiente de luptă împotriva țințarilor siberieni, temut inamici nu numai al animalelor, dar și al oamenilor care trăiesc în Siberia. Publicarea rezultatelor obținute va avea un mare răsunet.

La institutul de transporturi și energetică au fost descoperite noi metode care permit prevenirea deformății căilor ferate, din cauza frigului. Aplicarea acestor metode va aduce o economie anuală de 30-40 milioane de ruble, numai în ce privește linia Abakan-Taișet.

Institutul de mine și Institutul de hidrodinamică au lucrat împreună la realizarea unui tun hidraulic care să îmbunătățească extragerea hidrolică a cărbunelui. Anul trecut, macheta noului dispozitiv a fost lăsată unor probe în diverse mine, probe pe care le-a pus trecut cu succes.

Acad. M. Lavrentiev
Președintele filialei siberiene a Academiei
de Științe a U.R.S.S.

Cîte

În zilele noastre
dicale și a...
greșele și...

În anul care
activități. Nu am să
Realizările și

și realizarea expe
fost efectuate prin
Ele privesc oc

grine, vegetale, mu
Zborul și înto
Strelka și Belka și

Datele cules
efectua o analiză a

Cu toate ace
sele și foarte var
pe orbite trecînd d
tulburare de lungă

Concluziile acestor
un om în spațiul c

În același tim
rarea unor condiții
mare importantă.

Lucrările efec
teoretic și practic
trotul metabolismu

nouă tehnică de pr
Folosirea în

lice activității, ale
naturii vii. Acestor

laboratoarele Insti
stabilit, în urma ex
în doze foarte mic

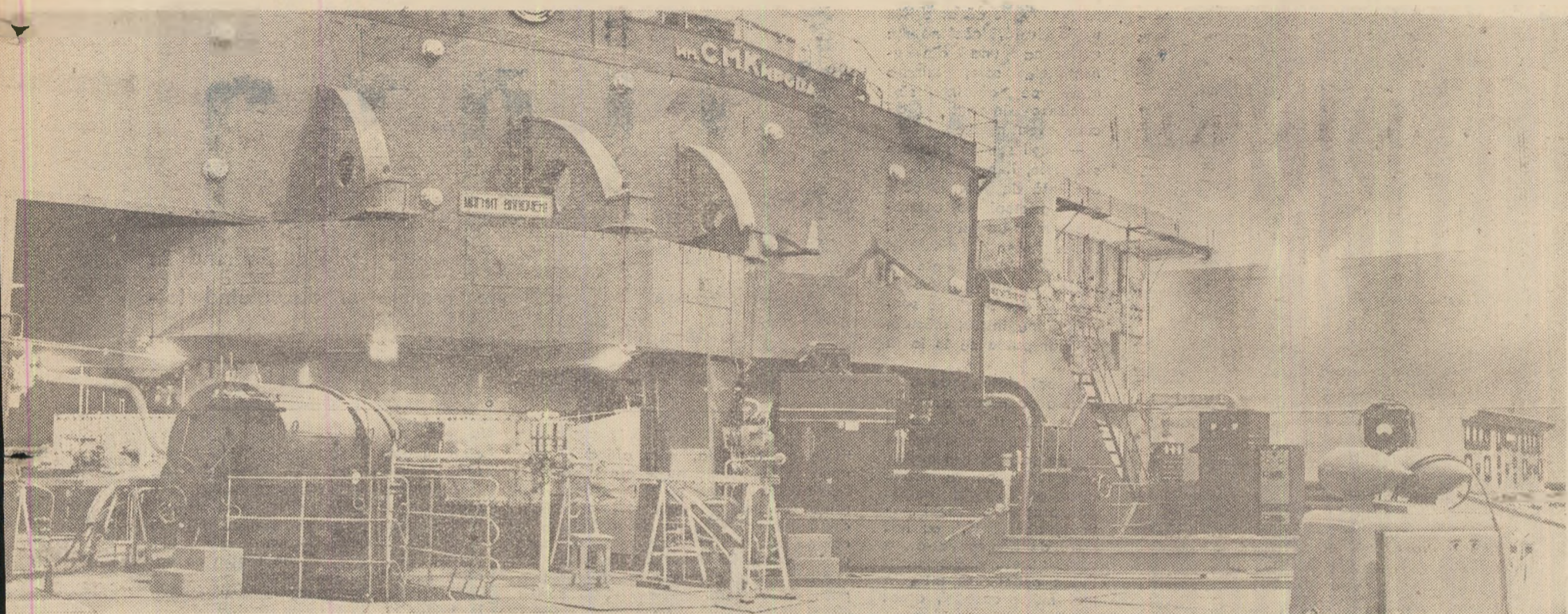
ultimă instanță de
Lucrările elec

turme de vaci al c
experimentală a m
lapte mult, dar și

a unor vaci rezult
acestor lucrări este
laptelui vacilor din

Specialiștii sovietici
proprietatea de a o

La Institutul unificat de cercetări nucleare de la Dubna

Probleme de biologie

rolul biologiei ca bază teoretică indispensabilă progresului științelor me-

recut, biologii sovietici au înregistrat rezultate importante într-o serie de

ei sovietice în cercetarea Cosmosului și, îndeosebi, în punerea la punct

nelor biologice sînt recunoscute de toată lumea. Aceste experiențe au

locirea navelor cosmice, a rachetelor lansate la mari altitudini.

isme din cele mai diferite: fermenți, viruși, bacterii, culturi de țesuturi,

șoareci, șobolani, cobai și ciini.

erea pe Pămînt a celei de a doua nave cosmice, avînd la bord cîinii

de subiecte biologice a constituit o remarcabilă experiență.

nt așa de numeroase, încît e necesar un timp destul de lung pentru a se

pletă și detaliată a lor.

a pot fi trase, încă de pe acum, unele concluzii preliminare. Numeroa-

le date culese confirmă că timpul petrecut în navele cosmice plasate

esubtul zonelor de radiație care înconjoară Pămîntul nu cauzează nici o

ată sau mai serioasă în funcțiunile fiziologice ale diferitelor organisme.

er căpăta o deosebită importanță atunci cînd va sosi timpul să trimitem

ic.

experimentarea în zbor a principalelor sisteme avînd drept scop asigu-

viață normale omului la bordul astronavei, ne-a furnizat rezultate de o

te în domeniul microbiologiei au o mare importanță din punct de vedere

de microbiologie a întreprins un interesant studiu privind com-

micro-organismelor. Acest studiu ne-a permis să punem la punct o

cere a antibioticelor.

aduce multe lucruri noi în elaborarea problemelor teoretice și prac-

te permit lămurirea a nenumărate procese, uneori extrem de delicate,

ve alelor și animalelor și studierea influenței radio-activității asupra

leme, cercetătorii sovietici le-au consacrat o serie de lucrări. Astfel,

de cercetare a activității nervoase superioare și de neurofiziologie au

ențelor efectuate, că iradierea animalelor în faza embrionară, chiar și

ercită o influență nefastă asupra dezvoltării creierului, provocînd în

ta proceselor nervoase.

de în problema controlului eredității și, îndeosebi, privind crearea unor

lapte să exceleze în grăsimi, s-au desfășurat și ele cu succes. Stațiunea

tului de genetică a crescut un număr de vaci care nu numai că dau

le bogat în grăsimi. Acest rezultat va permite obținerea în anii următori

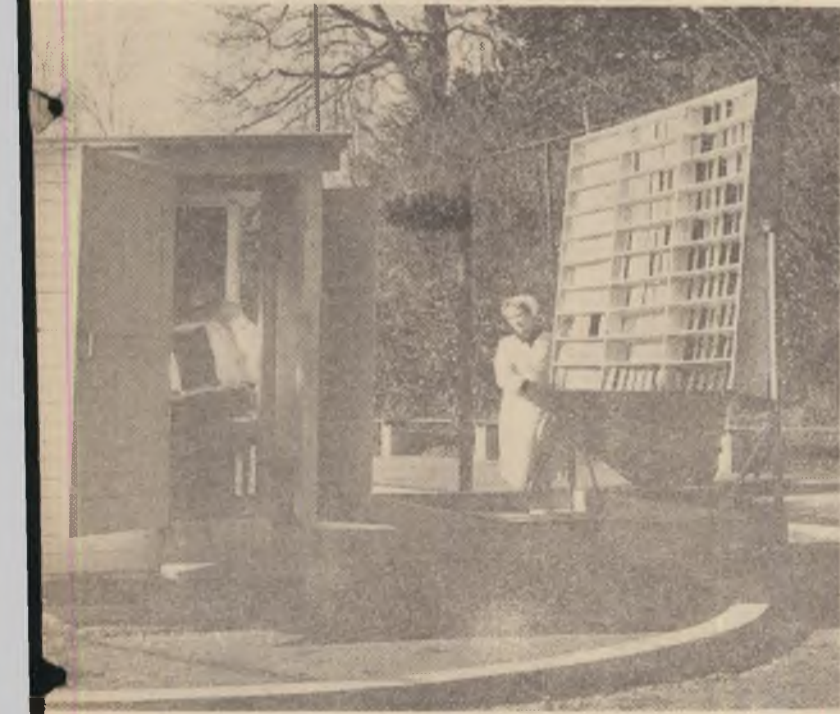
în încrucișări, ai căror urmași să păstreze toate însușirile părinților. Ţelul

ă spori de la 3,7 la sută la 4,5 la sută conținutul în materii grase a

ea ga țară.

Acad. N. Sissakian

Secretarul secției de științe biologice
a Academiei de Științe a U.R.S.S.

construit acest nou aparat — un reflector cu zeci de oglinzi — care are
tra razele solare dînd rezultate excelente în vindecarea anumitor boli.

O navă a marilor adîncuri

Acum cîțiva ani fundurile oceanelor puteau
fi „tatonate” cu ajutorul diferitelor aparate
subacvatice pînă la o adîncime de numai 4—5
kilometri. În prezent oamenii de știință dispun
de aparate mult mai perfecționate care le per-
mit să cerceteze marile adîncimi ale oceanelor.
Un astfel de aparat este batiscaful.

Dintre toate tipurile de batiscafuri, fără in-
doială că cel mai interesant este cel construit
de curînd de tinerii ingineri din Leningrad M.
Diomidov și A. Dmitriev. Acest aparat va pu-
tea să coboare pînă la o adîncime de 11.500
metri...

Cum e construit acest batiscaf ?

La exterior el seamănă cu un dirijabil, avînd
două părți principale: deasupra, un corp-flo-
tor, extrem de ușor, iar dedesubtul acestuia o
cameră sferică goală pe dinăuntru (lungimea
corpului-flotor — 17 metri, diametrul camerei
2 metri). Și aici, am putea spune că se termină
toată asemănarea sa cu un dirijabil și iată de
ce: dacă dirijabilul este supus în permanență
unei presiuni a aerului de aproximativ 1 atmo-
sferă, batiscaful trebuie să suporte presiuni va-
riînd între una și peste o mie de atmosfere...
Pentru o asemenea presiune e nevoie de o con-
strucție specială. Iată de ce corpul camerei sfe-
rice este construit în întregime din oțel aliat,
avînd o grosime pînă la 15 centimetri. Corpul
flotorului, în forma unei țigări de foi, nu este
mai puțin rezistent. El este împărțit pe com-
partimente, unele din ele umplîndu-se în timpul
cufundării cu apă, celelalte fiind umplute din
timp cu benzină extrem de ușoară, care spo-
rește capacitatea de plutire a batiscafului. În
felul acesta corpul flotorului este supus în per-
manență atît unei presiuni din afară cît și unei
presiuni din lăuntru, ceea ce îl protejează im-
potriva turtirii.

Este interesant de știut că noul batiscaf so-
vietic se poate deplasa singur, fiind prevăzut
cu două motoare electrice nu prea mari mon-
tate dedesubtul flotorului și unite între ele cu
două axuri prevăzute cu cîte o elice.

Ca orice altă navă, batiscaful dispune de in-
tregul aparat modern de navigație și legătură.

Acest nou batiscaf sovietic este un întreg la-
borator automat, independent, echipat cu tot
aparatajul necesar cercetărilor științifice. Ele
se efectuează atît vizual, cît și cu ajutorul foto-
grafierii și filmării prin hublouri, deasupra că-
rora sînt montate niște reflectoare puternice.
Batiscaful poate comunica cu vasul prin inter-
mediul unui telegraf ultrasonic.

Înlăuntru gondolei batiscafului, sînt instala-
te baloanele cu oxigen comprimat, care este
pompat în permanență în interiorul batiscafu-
lui. Bioxidul de carbon, expirat de oameni, este
eliminat cu ajutorul unui ventilator electric
prin niște aparate de absorbție chimică specia-
le. Un radiator electric menține în interior ace-
eași temperatură, la orice adîncime s-ar afla
batiscaful.

Noul batiscaf sovietic construit de colabora-
torii institutului de cercetări științifice „Ghi-
proribflot” întrece prin calitățile sale tot ceea
ce cunoaște tehnica modernă în alte țări. Un
sistem de cufundare și ridicare extrem de sim-
plu și de economic, elicele turnante pentru de-
plasare pe verticală și orizontală, sistemele ori-
ginale de elanșare a cablurilor ce trec prin cor-
pul de metal al batiscafului, fac din el cea mai
perfecționată navă a adîncurilor. Cu ajutorul
batiscafului, oamenii de știință sovietici vor
putea efectua cercetări deosebit de importante,
necesare cunoașterii florei și faunei marilor
adîncimi.

Ing. N. Bolgarov

prezent
și viitor

UMBRE ÎN NOAPTE

Scoala spionilor

Împreună cu Saranțev au mai refuzat să se întorcă în patrie alți cîteva trădători, care intraseră în solda hitleriștilor. Aceștia devenira așa-numiți d.p.* și începură să fosească prin lagăre, îndelnicindu-se cu denunțurile și cu tot soiul de alte mirșavii.

Pentru agenții americani, d.p.-ii constituiau o pepinieră din care își puteau recruta în voie spionii. Ei îi țineau în prealabil, pe cei „vizați” sub supraveghere ca să le afle „aptitudinile”.

Și iată că într-una din zile, în cantina unde își lua masa Saranțev își făcuseră apariția doi indivizi bine îmbrăcați. Se apropiară de el și se recomandară: Oleg și George. Apoi, din vorbă în vorbă, îi făgăduiră că îl vor angaja la un mare garaj din München. Drept „accont”, îi înminară o sută de mărci ca să aibă „de cheltuielă”...

Peste vreo săptămână însă, cind se prezentară din nou, uitară cu totul de promisiunea făcută și-i propuseră pe șleau să intre în serviciul de spionaj american. Saranțev acceptă. Agenții nu-i luară nici o semnătură, căci trecutul în-tunecos, ca și starea de spirit antiosovietică a lui Saranțev, constituiau cea mai bună garanție pentru ei. Iată-l așadar pe Saranțev, instalat „boierește” într-o vileă singuratecă, la marginea orașului...

Aici își începu instrucția. „Cursurile” se țineau zilnic, de dimineață și pînă seara tîrziu, iar peste două luni, cind pregătirile se apropiară de sfîrșit, unul din „institutorii” săi, și anume Oleg, își dăscălî „elevul” cam în felul următor:

— Să te comporti întotdeauna așa cum se comportă cei din jurul tău, mai cu seamă cind te afli în tren. Dacă ceilalți joacă cărți, joci și tu. Dacă cîntă, cîntă și tu. Caută să nu-ți faci cunoștințe și să nu trîncănești prea mult: se poate întimpla, de pildă, să dai peste vreun moscovit, iar acesta aflînd că ești din același oraș și că nu cunoști Moscova, îți va pune pielea la saramură... La controlul biletelor, să păstrezi un colm desăvîrșit. Să nu dormi prin gări, căci sînt locurile cele mai primejdioase. Alege de preferință casele particulare...

Saranțev avea ca sarcină să ajungă în orașul O. și să culeagă informații despre uzinele din localitate care, după părerea americanilor, aveau legătură cu producția de energie atomică. Urma să se dea drept un moscovit venit în concediu de odihnă. Ajuns la destinație, urma să facă cunoștință cu cit mai mulți tineri, indeosebi cu fetele, să organizeze

* Inicialile cuvintelor „displaced persons”, în limba engleză, „persoane strămutate”.

excursii în regiunea unde se presupune că ar exista uzina vizată, căci nu era exclus ca una din cunoștințele sale, luînd-o gura pe dinainte, să-i furnizeze informațiile de care avea nevoie...

— Rușii știu să păstreze secretele, îl preveni Oleg, dar față de cei cu care sînt „prietenii la catarinmă”, devin uneori sinceri... Să te folosești de acest lucru. Caută, înainte de toate, să cîștigi încrederea lor, dar bagă de seamă să nu întreci măsura, căci ar putea să te ia la ochi...

Îl mai sfătuiră de asemenea ca odată ajuns în orașul O., să se ducă în piață și să caute acolo pe cineva care să-i închirieze o cameră. Apoi va începe investigațiile: va întreba prin oraș de un vechi „tovarăș de front”, cu numele de Kosta Petrov, a cărui adresă a pierdut-o. Putea astfel să intre în mai multe oase și, drept „dovadă” a strînsei prietenii care a existat între el și Kosta, să arate un ceas de buzunar, pe capacul căruia se afla gravată următoarea dedicație: „Lui Serioja din partea lui Kosta. Nu uita saltul Berlinului”.

În cazul cind ar fi fost reținut, toți cei în casa cărora intrase puteau depune mărturie că, într-adevăr, omul acesta venise la ei să-și caute prietenul...

În afară de asta, fu sfătuit să-și procure, prin orice mijloc, acte autentice, de cetățean sovietic.

Aceasta era sarcina trasată. După ducerea ei la bun sfîrșit, Saranțev trebuia să treacă granița în Turcia, și să oarez grănicerilor turci să-l conducă imediat în fața guvernatorului provinciei Kars.

Și iată-l pe Saranțev repetînd seară de seară, papagalicește, următoarele cuvinte în limba turcă: „Beni Kars Valisine ghetirin” („Duceți-mă în fața guvernatorului provinciei Kars”, și „Liutfen beni Dahlie bakanligina ghetirin” („Duceți-mă la Ministerul de Interne”).

La Ministerul de Interne al Turciei urma să i se arate o fotografie a sa pe care scrisese cindva cu propria-i mîină cuvîntul „Bob”. Aceasta era parola.

— Cele ce au umat i-au arătat lui Saranțev că pierduse vremea de pomănă cu buchisitul slovelor turcești, căci n-a mai avut prilejul să se folosească de ele, ne spunea zîmbînd colonelul Ulanov.

Ultimul turneu

La Atena, Saranțev așteptă avionul care avea să-l ducă la destinație. Sosise aici în ajun, împreună cu Oleg. Acesta îl ajută să se echipeze.

În ziua de 14 august, spionul fu urcat în avion și, după patru ore de zbor, sărîi cu parașuta. După cîteva pași făcuți pe pămînt, a nimerit într-o groapă plină cu apă din care abia-abia reuși să iasă. Zăcu nemîșcat citva timp ca să-și tragă sufletul, apoi se ridică în picioare, strînse parașuta și o îngropă împreună cu pistolul automat și încărcătoarele pe care le primise, pentru eventualitatea cind ar fi fost atacat în clipa aterizării.

Apoi, montîndu-și în grabă bicicleta, o porni la drum, orientîndu-se după luminile ce se lîteau la orizont. Trebuia să ajungă la Tiraspol. Curînd însă trase o înjurătură zdrăvăną și coborî de pe bicicletă... Drumul era desfundat și vehiculul îi pricinuia numai neazuri. Coborî așadar în șanț și ascunse bicicleta în niște tufe, aruncînd totodată lîngă ea și vestonul plin de noroi care ar fi putut da de bănuît celor ce l-ar fi văzut. Banii și-î viri prin buzunarele pantalonilor.

După ce parcurse vreo cinci kilometri de drum, spionul intră într-un sat și zări pe neașteptate în fața sa pe un biciclist în uniformă de milițian. Dădu să facă colțul după o magazie, dar se auzi strîgat:

— Ei, tovarășe, ia vino incoace! Sfirșitul acestei întîlniri îl cunoaștem. După ce reuși, cu chiu cu vai, să scape de milițian, profitînd de bunăcredința acestuia, Saranțev se ascunse într-o lizieră de pădure unde zezu toată noaptea, scrutînd drumul din apropiere. Dimineața șoseaua se însufleți: trecură primele căruțe ale lăptarilor, cîteva pietoni și abia pe la orele opt spionul auzi huruitul unei mașini. Își luă inima în dinți și ieși în drum...

Mai departe, știm de asemenea ce s-a întimplat. Imprieteniindu-se cu lavorski, Saranțev crezuse că va putea într-un fel oarecare pune mina pe actele de iden-

O POVESTE ADEVĂRATĂ Din relatările colonelului I. V. Ulanov

4

Iată și finalul operației „Nistru”. Spionii trimiși în U.R.S.S. își dau arama pe față, apărînd în întreaga lor hidoșenie morală și dezvăluind totodată uneltirile stăpînilor lor de dincolo și de dincoace de Ocean.

titate ale acestuia, dar aflînd că nici noua sa cunoștință nu le are și că abia se duce la Bender să și le scoată, Saranțev se mulțumi doar să-i ia adresa, după care își văzu de drum. Mașina în cabina căreia îl instalase lavorski îl duse pînă la gara Razdelnaia.

Ajuns pe peron, spionul zări un tren gata de plecare, pe vagoanele căruia citi și destinația: „Harkov” Fugi așadar la ghișeu să-și cumpere un bilet...

— Cred că merită să spun cîteva cuvinte și despre călătoria spionului de la Razdelnaia la Alma-Ata, căci nu este lipsită de interes — ne relatează colonelul I. V. Ulanov. Se întimplă că în drum cunoștințele se îngheabă repede. Uneori sînt binevenite, căci îl mai scutesc pe om de plictiseala călătoriei, alteori însă, cum e în cazul de față, ele îi favorizează pe cei cu gînduri necinstite ca să-și atingă scopurile...

Așa se întimplă și acum. Abia plecă trenul din gara Razdelnaia, că Saranțev și intră în vorbă cu o fată care se aședea în fața lui, în același compartiment. O cheama Polesa. Călătoria spre Gukovo, unde avea niște rude apropiate. Acolo intenționa să se angajeze la lucru, într-o mină oarecare.

Polesa se dovedi a fi extrem de ardulă. O impresionă faptul că vecinul ei de compartiment dăduse dovadă de multă amabilitate, luînd asupra sa rezolvarea tuturor problemelor călătoriei.

Vecinii de compartiment se schimbau des, așa înăit peste, numai cîteva ore, Saranțev, fără a trezi suspiciunea cuiva, putea juca rolul unui prieten apropiat al Polesei.

La Harkov, cei doi coborîră.

— La ce să te mai duci la Voronej, îi spuse fata, cînd poți foarte bine să-ți găsești o slujbă și la Gukovo...

Saranțev acceptă. Se duse la ghișeu și luă două bilete pînă la Gukovo.

La rudele Polesei, Saranțev nu zăbovi prea mult: peste două zile își luă tălpășița. Într-o localitate din Ural reuși să-și procure un buletin de identitate pe numele unui oarecare Akim Sviridov, iar în ziua de 30 august era la Novosibirsk, unde se hotărî să facă un scurt popas, înainte de a-și urma drumul mai departe.

Intră într-un mic bufet și zări în fața tejghelei pe un grăsan oare și sorbea tacticos „rîndul” de halbe. Saranțev se apropiă de el.

— Nu știi dumneata unde aș putea să trag peste noapte? Am un tren abia miine dimineață...

— Încotro și-î calea? Îi întrebă grăsanul.

— Vreau să dau o raită pe la Alma-Ata. Am auzit că se găsesc pe acolo niște mere strașnice și m-am gîndit să fac o mică provizie pentru ai mei, oă te plac grozav merele...

— Poți să tragi și la mine — se oferi cu amabilitate grăsanul. Numai să ști

că stau cam departe de aici, într-o suburbie. Coborîm în gara Krivoșciokovo...

— Perfect! — se bucură Saranțev. În oraș e o căldură că-ți vine leșinul. Ne-am răcori cel puțin. Am eu grijă să iau o sticlută-două și ceva de-ale gurii... Nu de alta, dar să ne simțim ca oameni!...

A doua zi dimineață, spionul se afla în trenul nr. 45, avînd în buzunar un bilet pentru Alma-Ata. Intrase în rol. Spunea că vine în concediu de la fabrica „Iavo”, pălăvrăgea cu toți, se ținea de soții. Găsi și de data asta o companie plăcută în persoana Zinei, o muncitoare de la o fabrică de tricotaje din Alma-Ata.

...Îi spuse fetei că vizitează pentru prima oară orașul și o rugă să i-l arate. În gară luă un taxi și o porni spre domiciliul Zinei, cu gîndul să rămînă o zi-două la ea.

Dar de data asta nu-i merse. Fata îl refuză și-l sfătui să-și ia o cameră la hotel sau la Casa de oaspeți. Neavînd altă soluție, Saranțev închirie o cameră de hotel, lăsînd acolo buletinul de identitate pe numele lui Akim Sviridov, pe care lipise cu dibăcie propria-i fotografie decupată din vechiul său buletin. Însoțit de Zina, se duse la un magazin universal, pentru a-și cumpăra un costum, o pereche de pantofi și un geamantan.

— Saranțev s-a întors la hotel pe la orele douăsprezece noaptea. Era bine dispus, căci se simțea în deplină siguranță, spuse în incheiere colonelul I. V. Ulanov. Ceea ce s-a întimplat peste 43 de minute, știți și toții. Trebuie să spun însă, oă vorbindu-vă de călătoria lui Saranțev de la Razdelnaia la Alma-Ata, am relatat impresiile lui, punctul lui de vedere. Așa i se păruse lui, așa mărturisise la interogatorii. Ceea ce se întimplase însă în paralel, ceea ce știm noi, e o altă chestiune.

Acum, cîteva cuvinte despre Tișchenko. Cercetările întreprinse au arătat că omul acesta nu are nici o legătură cu spionajul străin. Venise într-adevăr la Donbass oă să-și caute părinții și, după cele ce i s-au întimplat în drum, s-a folosit de bicicleta și de vestonul lui Saranțev pe care acesta le ascunsesse într-o tufă.

Curînd s-au găsit și actele pierdute, iar persoanele de la Donbass și Izmail indicate de el, au confirmat într-un totu de depoziziile sale. Ba mai mult decît atît, în timpul cercetărilor au fost găsiți și părinții lui Tișchenko care se mutaseră într-o localitate din Ucraina. Tișchenko, înțelegînd situația, nu se simți jignit de cele întimplalte. Recunoscu că în clipa cind fusese reținut, se pierduse cu firea, oăci trăia încă sub copleșitoarea impresie a anilor de prizonierat și de pribegie.

VI. Bagrin

Arginții trădării au fost plătiți în zadar.

Cu Mihail Romm
la
„masa rotundă”

CEVA DESPRE ARTA NOASTRĂ

La una din întâlnirile sale la „masa rotundă”, săptăminalul „Nedelea”, supliment al ziarului „Izvestia”, l-a avut ca oaspete pe cunoscutul regizor Mihail Romm. Regizorul sovietic a vorbit despre elementele noi ivite în ultimul timp în activitatea regizorală și în aceea desfășurată de operatori, despre mijloacele tehnice și artistice caracteristice pentru cinematografia de astăzi și, probabil, pentru cea de mâine. Reproducem aci, cu unele prescurtări, cele mai semnificative declarații ale marelui regizor.

— Tot ce privește cinematografia — a arătat M. Romm — are o foarte strinsă legătură cu tehnica. Această împrejurare creează anumite limite cinematografiei, dar îi dă și un mare avantaj: sînt profund încredințat că arta comunismului, adică arta care poate sluji milioane și miliarde de oameni trebuie să fie o artă care să se bazeze pe puternica tehnică a comunismului.

De multe ori sînt învinuit că aș fi un adversar ireductibil al teatrului. E o acuzație nedreaptă, pentru că îmi place teatrul. Dar socotesc totuși că teatrul e o artă a unei anume perioade, a unei anume etape de dezvoltare a omenirii. Viitorul este al cinematografului și al surorii sale mai mici — televiziunea. Deși aceste genuri de artă sînt foarte apropiate, există totuși între ele și o mare deosebire. Amîndouă se caracterizează, însă, prin faptul că-și fac un aliat din tot ce e nou în știință și tehnică. Odată cu dezvoltarea tehnicii se dezvoltă și arta cinematografică. Nu putem spune, însă, același lucru despre muzică, de pildă. Oricît am introduce instrumente electronice, muzica rămîne aceeași. Pianul și vioara nu pot fi înlocuite.

Cinematografia absoarbe tehnica cu o lăcomie neobișnuită. Iată, de pildă, recent a apărut electronica și ne și gîndim cum am putea-o adapta la cinematografie. Mai mult, sînt încredințat chiar că viitorul acestei arte este în bună măsură legat de electronică. Dar asta-i o latură tehnică a problemei.

În ce privește inovațiile de ordin artistic care s-au ivit în ultimul timp în cinematografie, cel mai puternic curent din arta străină, care a și exercitat o mare influență asupra întregii cinematografii, este neorealismul italian. Acesta este în primul rînd cel mai progresist din toate curentele cinematografice care au apărut în condiții burgheze. În al doilea rînd, este cel mai complet curent, cu o bază teoretică extrem de puternică. În al treilea rînd, spre norocul neorealismului italian el a înmănușat un mare număr de oameni extrem de talentați. Din păcate, artiștii neorealismului italian sînt puși acum în condiții extrem de grele.

În ce constă forța neorealismului? În cercetarea exactă și profundă a vieții contemporane.

În această ordine de idei și în legătură cu contactul dintre cinematografia sovietică și aceea de peste hotare aș semnala un bumerang original. Neorealismul italian, ai cărui reprezentanți au învățat din exemplul filmelor sovietice din ultima perioadă a filmului mut și din prima perioadă a filmului sonor, a încheiat parcă ciclul început de noi al căutării adevărului cu mijloacele cinematografice, iar mai tîrziu, la rîndul lui, a exercitat o influență asupra noastră, și în special asupra tinerei generații de regizori sovietici.

Acest fenomen de după cel de al doilea război mondial este, după părerea mea, cel mai important fenomen din cinematografie. El deschide acesteia noi posibilități artistice, ce-o apropie de marea literatură, adică de puțința de a cerceta viața și în același timp de a pătrunde adînc în aspectele ei.

Să luăm, de pildă, filmul „Serioja”. Cînd acum trei sau patru ani, un grup de tineri regizori au propus pentru prima oară conducerii școlii de regie de la „Mosfilm” să turneze filmul „Serioja”, cei mai mulți maeștri din generația vîrstnică le-au spus că e cu neputință, că nuvela n-are nimic cinematografic, că n-are subiect, acțiune, că e numai o înșiruire de episoade. Într-adevăr, judecînd de pe poziția cinematografiei de ieri era imposibil. Dar de pe poziția cinematografiei de astăzi observația atît de amănunțită asupra unui copil nu numai că este cu puțință, dar poate îngădui regizorului să-și arate toate posibilitățile.

Socotesc că acest film e într-un anume fel un model care arată încotro merge astăzi cinematograful.

Într-o anume măsură acest lucru e valabil și pentru „Balada soldatului”, care s-a bucurat mai întîi de succes în Uniunea Sovietică, apoi în Europa și în cele din urmă în toată lumea.

Ciuhrai introduce elemente proprii, necunoscute neorealismului italian. E un romantic, un romantic revoluționar, un artist pasionat... Și aș mai putea cită și alte filme care vădesc în cinematografia noastră acest nou elan spre cercetarea amănunțită a vieții.

Și acum cite ceva despre arta operatorului, care se dezvoltă mereu. Dacă odinioară aparatul de filmat era un înregistrator

★ FILMUL ★

pasiv, mort, al evenimentelor, acum el a devenit foarte mobil, un soi de participant la evenimente. A apărut apoi glasul autorului, care uneori e al unui actor, dar alteori e chiar glasul autorului. Ceea ce e un lucru de asemenea nou. După cum s-a ivit și cineva care urmărește parcă din sală, alături de noi, evenimentele. Fapt care cere o nouă comportare a aparatului de filmat. Din acest punct de vedere, cel mai bun operator din lume este Serghei Urusevski. În filmele „Zboară cocorii” și „Scrisoare neexpediată” el a făcut o cotitură hotărîtă în munca operatorului... Pe ecran se văd patru geologi care rătăcesc prin pădure. Dar alături de ei se află un al cincilea participant la expediție — aparatul de filmat, care străbate și el pădurea, se strecoară printre copaci iar cînd unul dintre eroi îl lovește peste față pe un altul, aparatul de filmat tresare. Tresare ca un om, și acest lucru e simțit de spectator. În felul acesta, aparatul de filmat este un autor pasionat, interesat, atent și nu un observator rece. Această artă mult mai complicată decît procedeele de pînă acum din munca operatorului presupun un mare talent și o mare măiestrie.

Și acum despre ecranul lat și despre mărirea ecranului și a cadrului în general. Mai întîi să vedem ce sînt toate acestea. Există așa numitul ecran lat. Raportul dintre laturile lui este de aproximativ 1 : 3. Acest format cere o sală mare. E cel mai vechi din noile formate și folosește așa numita optică anamorfozată. E ceva cumplit. Imaginile sînt filmate pe o peliculă obișnuită. La început, obiectivul îngustează obiectul filmat, după care, prin intermediul proiecției, îl mărește din nou, în care timp imaginile cresc inegal. De multe ori pare, dacă planul e mare, că actorul se îmbolnăvește deodată de hidrofobie. În schimb, către marginile cadrului, artiștii rămîn „zvelți” ca niște macaroane... E o deficiență de optică. În orice caz, procedeul de „îngustare și mărire” nu face nici un serviciu ecranului lat. E puțin probabil ca în vreun muzeu din lume să se afle un film pe ecran lat care să înfățișeze altceva decît scene de luptă. Fără îndoială că cinematograful pe ecran lat este o formă de tranziție care va dispărea curînd. Născut de concurență, el va fi ucis tot de concurență.

Și mai puține perspective au, după părerea mea, cinerama și cirorama — atracții care n-au nici o legătură cu arta. Și ca orice atracție pot dăinui, dar nu au perspective.

Cu totul altă părere am despre filmele cu peliculă lată, adică cinematograful cu pelicula de 70 de milimetri. Alături de ecranul normal, acesta va intra și va rămîne în viață. Superioritatea peliculei de 70 de milimetri constă în primul rînd în neobișnuita adîncime a secțiunii în viață. În primul plan se pot vedea, de pildă, o pădurice de mesteceni și doi oameni stînd de vorbă, în spatele lor un lac, iar pe malul lacului din nou o pădurice în care se distinge fiecare copac...

Și, în sfîrșit, o ultimă opinie despre tehnică. E limpede că în scurt timp vom trece de la pelicula optică la înregistrarea electronică a imaginii și sunetului. În afară de alte avantaje, înregistrarea electronică a imaginii va aduce acel element nou pe care-l așteptăm de la cinematograful și anume: folosirea lui acasă. Dacă literatura ar presupune ca de fiecare dată să te duci la bibliotecă să citești acolo, nu-mi imaginez cum ar fi putut progresa. Dacă literatura ar fi fost legată de împrejurarea că l-am putea citi pe Tolstoi numai atunci cînd ar crede de cuviință conducerea televiziunii, ar fi fost cît se poate de trist. Forța literaturii constă dimpotrivă în faptul că putem lua cartea din raft și o putem citi cînd dorim — noaptea, ziua, cite 10 sau 100 de pagini sau chiar s-o luăm de la început încă o dată și încă o dată. Cinematograful nu va fi cu adevărat o artă pînă cînd nu vom învăța să-l folosim cum trebuie. Acum e un lucru complicat, căci filmul e greu. Chiar și filmele cu peliculă îngustă sînt extrem de voluminoase.

Odată cu înregistrarea electronică a imaginii cred că filмотeca va deveni un bun al omului civilizat, la fel cu biblioteca personală pe care o are astăzi aproape orice cetățean al Uniunii Sovietice. De altfel, cinematograful va fi legat de televizor. Așa cum există acum aparatul de radio cu picup, tot așa vom putea reproduce cu ajutorul televizorului orice film. De aceea televizorul nu este un dușman al cinematografului, ci aliatul lui cel mai apropiat, care ne va ajuta să aducem cinematograful în casă. Locuința viitorului e de neconceput fără un televizor bine pus la punct. Atunci filmul va putea fi luat din raft, căci va fi mic ca o farfurioară. Vom monta această roțiță și vom vedea filmul. De altfel, acest viitor nu-i atît de departe. Sînt convins că se va ajunge aici în aproximativ următorii zece ani.

La Paris, Tatiana Samoilova într-o prietenească conversație cu actorii americani Eddie Fischer și Elisabeth Taylor și cu regizorul francez H. G. Clouzot

● IN ULTIMUL timp, pe ecranele din New York rulează filmul sovietic „Don Quijote”. Spectatorii americani au făcut o primire foarte călduroasă acestei producții sovietice, iar presa i-a consacrat multe cronici. „New York Daily Mirror” scria recent: „Don Quijote” este un film excelent”. În cronica ziarului „New York Herald Tribune” se spunea printre altele: „Puține opere ale literaturii clasice au fost redade pe ecran cu atîta simpatie și înțelegere. Rușii trebuiesc felicități pentru vioiciunea și iscusința cu care au transpus în film acest monument al literaturii spaniole... Regizorul Grigori Kozintsev a respectat cu fidelitate spiritul lucrării lui Cervantes”.

● LA OBERHAUSEN (R. F. Germană) s-a desfășurat cel de al VII-lea festival internațional al filmului de scurt metraj, cu participarea a 360 de producții din 31 de țări (este cel mai reprezentativ festival de acest gen). Cineaștii sovietici au

prezentat la Oberhausen filmele „Automatica și oțelul”, „Poveste din pădure”, „Pămînt-Cosmos-Pămînt”, „Mînzul”, (după Șolohov) ș.a.

● IN ZILELE de 13—15 februarie a.c. a avut loc la sediul Uniunii cineaștilor din Moscova o discuție despre ultimele realizări ale studiourilor „Mosfilm” și „Maxim Gorki”. La discuție a luat parte un mare număr de cineaști din capitala sovietică. Spectatorii și-au spus părerea despre filmele „Prima întîlnire”, „Icoana făcătoare de minuni”, „O zi agitată”, „Examenu”, „Piine și trandafiri” ș.a.

● A FOST terminată și ultima serie a trilogiei cinematografice „Pămînt deștelenit”. Primii spectatori ai noului film au fost participanții la consfătuirea fruntașilor agriculturii din Caucazul de nord. Ei au vizionat cu interes și simpatie acest film dedicat primelor zile ale construcției orînduirii colhoznice în regiunea Donului.

De la stînga la dreapta: T. Petrosian, E. Gheller, L. Ștein și V. Korcinoi

A. R. L. U. S.

De Ziua Armatei Sovietice

Cu prilejul celei de a 43-a aniversări a Armatei Sovietice, ieri după amiază a avut loc în Capitală, la Teatrul C.C.S., o conferință organizată de Ministerul Forțelor Armate al R.P.R. și Consiliul general A.R.L.U.S.

A urmat un program susținut de Ansamblul artistic al Ministerului Forțelor Armate al R.P.R.

In aceeași seară Teatrul Armatei și Casa prieteniei romîno-sovietice din București, au organizat o seară literar-cinematografică, consacrată sărbătoririi Zilei Armatei Sovietice.

Și-au dat concursul actorii: Sandina Stan, artiști emeriti, G. Demetru, artist emerit, Aglaie Malaxa, Chiril Economu etc.

A rulat în încheiere filmul: „Viața e în mâinile tale”.

IAȘI

Activitate vie

Inceputul anului 1961 a marcat o etapă nouă în munca pe care o desfășoară Consiliul regional A.R.L.U.S.-Iași și Casa prieteniei romîno-

O manifestare de prietenie

în îndepărtatul Kazahstan

Cea de a 13-a aniversare a semnării Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Populară Romînă și U.R.S.S. a prilejuit în Uniunea Sovietică calde manifestări de prietenie față de poporul nostru.

Astfel, la 6 februarie a avut loc o adunare a reprezentanților opiniei publice din raionul Djambul, regiunea Alma-Ata organizată de Asociația kazahă de prietenie și legături culturale cu țările străine în colaborare cu Consiliul regional al sindicatelor Alma-Ata.

Cu acest prilej a fost prezentată conferința „Prietenia de nezdruccinat dintre popoarele sovietic și romîn”. Apoi au luat cuvîntul numeroși vorbitori, oameni de diferite profesii, care au subliniat faptul că legăturile prietenesti dintre U.R.S.S. și Romînia contribuie la cauza generală a păcii.

La sfîrșit adunarea a aprobat o telegramă de salut adresată Consiliului General A.R.L.U.S. în care se spune printre altele: „Oamenii muncii din Kazahstan sînt bucuroși de faptul că Tratatul de prietenie a jucat un rol important la cauza întăririi prieteniei și colaborării multilaterale dintre popoarele sovietic și romîn. Ne exprimăm convingerea că înflorirea prieteniei dintre popoarele Uniunii Sovietice și poporul romîn va contribui la întărirea întregului lagăr socialist, la cauza păcii în lumea întreagă”.

sovietice din localitate. Cu sprijinul Consiliului regional, în toate centrele raionale, specialiști de la B.R.P.R. și din alte sectoare privind finanțele au făcut ample expuneri cu tema „Rubla, cea mai solidă monedă din lume”. Pentru a veni în sprijinul sectorului apicol din gospodăriile agricole colective și de stat, Consiliul regional A.R.L.U.S.-Iași a elaborat conferința „Apicultura în Uniunea Sovietică”. Conferința expusă de specialiștii ieșeni la G.A.S. Moara Grecilor, raionul Vaslui, G.A.S. Hălăucești, raionul Pașcani, G.A.C. „Flamura Roșie” din Tirzii, raionul Huși și în alte localități a fost audiată cu interes.

De la începutul anului și pînă în prezent Consiliul regional a organizat numeroase expoziții volante înfățișînd strălucitele realizări ale Uniunii Sovietice în cele mai diverse domenii. Asemenea expoziții au fost deschise la Iași („Orașul Leningrad”), în raioanele Vaslui, Bîrlad, Negrești și Pașcani, („Pacea și fericirea popoarelor”), la Huși („Ucraina sovietică în anii septenului”) etc.

La rîndul ei, Casa prieteniei romîno-sovietice a organizat în această perioadă o serie de conferințe la care au participat sute de muncitori și intelectuali ieșeni. Printre ele cităm „Rezultatele Consfătuirii de la Moscova a partidelor comuniste și muncitorești” expusă de prof. univ. V. Negru, „Existența colonialismului, o rușine a secolului nostru” expusă de I. Știru, ziarist, „In preajma zborului omului sovietic în Cosmos” de conf. univ. V. Nadolschi, membru al Asociației internaționale de astronomie, „Scriitorii sovietici despre R.P.R.” etc., etc.

Lazăr Beneș

corespondent

REGIUNEA BUCUREȘTI

Din munca unor comisii

În ultimele săptămîni, Consiliul regional A.R.L.U.S.-București a desfășurat o bogată activitate, îndreptată spre popularizarea mărețelor realizări obținute de popoarele Uniunii Sovietice în construcția desfășurată a comunismului.

În comuna Drăgănești-Vlașca a fost organizat un festival al prieteniei romîno-sovietice, cu care prilej prof. univ. Gheorghe Văluță a expus în fața țaranilor colectivisti conferința „Munca și viața colhoznicilor sovietici”. În cadrul festivalului au mai fost prezentate filme documentare și artistice avînd ca temă viața și activitatea colhoznicilor sovietici și au avut loc întîlniri ale tineretului din comună cu artista emerită Silvia Chicoș și scriitorul Stefan Iureș.

În centrele raionale ale regiunii, ca și în comunele mai mari au avut loc conferințe pe tema „Superioritatea democrației socialiste sovietice”, expuse de un număr de 30 de conferențieri recrutați din rîndul juriștilor din Capitală.

Conferințe despre viața și munca colhoznicilor sovietici au mai avut loc în 20 de gospodării agricole colective. Aici au luat cuvîntul ingineri și profesori universitari, precum și specialiști în problemele de agricultură. Conferințele au fost exemplificate cu un bogat material ilustrativ. În comunele Naipu, Lehliu, Drăgănești-Vlașca și altele au fost deschise în cadrul căminelor culturale expoziții cu tema „Aspecte din munca colhoznicilor”, iar într-un număr de șase gospodării colective expoziția „Mașini noi pe ogoarele sovietice”.

Erimia Ganea

membru în Biroul Consiliului regional A.R.L.U.S. — București

Pe culmile jocului de ȘAH

Ca în fiecare an, finala campionatului de șah al U.R.S.S. a dat loc unei întreceri extrem de pasionante, la care au luat parte douăzeci dintre cei mai tari jucători ai Uniunii Sovietice și în același timp din lume.

Afirmația aceasta nu este de loc exagerată; la „startul” competiției au fost prezenți: un fost campion mondial (Smislov), un fost pretendent la titlu (Bronștein) și nu mai puțin de șase participanți la diferite turnee ale candidaților la campionatul mondial (Petrosian, Korcinoi, Gheller, Spasski, Averbach și Taimanov). Cum anul acesta, în afara titlului de campion unional competiția pune în joc patru locuri pentru viitorul turneu „interzonal” (în cadrul preliminarilor campionatului mondial) este lesne de închipuit cu cită energie și ambiție s-a luptat și ce valoare a avut fiecare jumătate de punct. Lucrul acesta s-a oglindit foarte clar în desfășurarea întrecerii, de-a lungul celor 19 runde din care n-au lipsit momentele dramatice și nici surprizele.

Campionatul a fost dominat de Tigran Petrosian, care a reușit să obțină 9 victorii (cu o singură înfrîngere) ocupînd locul I și repetînd astfel succesul de acum doi ani, lucru destul de greu de obținut în campionatele sovietice. Cu stilul său, care amintește pe cel al marelui Capablanca, Petrosian se menține de mulți ani în rîndul celor mai buni jucători din lume și succesul său în campionat confirmă acest lucru. Campionul de anul trecut, Viktor Korcinoi, a început slab concursul și se părea că nici măcar nu se va putea clasa între primii patru. Un finis puternic (5 $\frac{1}{2}$ din 6) în care a obținut și o extrem de prețioasă victorie asupra concurrentului său direct, Spasski, l-a adus pe locul II, la numai jumătate de punct de invingător. Locurile III—IV au fost împărțite între marele maestru Efim Gheller (care multă vreme a concurat la primul loc, dar a avut un finis mai slab) și revelația campionatului, tînărul L. Ștein din Lvov. Acesta din urmă a fost „animatorul” concursului și furnizorul de surprize: el a adus singura înfrîngere noului campion și „și-a permis” să bată și pe marii maeștri Gheller, Bronștein și Spasski. Această din urmă victorie, obținută în ultima rundă, a decis soarta lo-

cului IV. Ca și acum trei ani, cînd a fost învins în ultima rundă de Tal, Spasski a fost din nou eliminat de la participarea la turneul interzonal în urma unei înfrîngeri la sfîrșitul campionatului, după ce tot timpul se aflase în plutonul fruntaș. Alături de Spasski, printre „învinși”, îl găsim pe fostul campion mondial Vasili Smislov, care astfel nu va lua parte la lupta pentru campionatul lumii.

Deși umbrită de întrecerea pentru primele patru locuri, lupta în restul clasamentului nu a fost mai puțin grea. Este suficient să arătăm că invingătorii turneului candidaților de la Budapesta 1950, Bronștein și Boleslavski, au ocupat locurile XII—XIII, fără să fi putut realiza măcar 50 la sută din totalul punctelor! Aceasta constituie cea mai bună demonstrație a

nivelului excepțional al acestei finale, — nivel incomparabil mai ridicat decît al oricăreia dintre celelalte zone de calificare la campionatul mondial. Cei patru jucători care au cîștigat cîntec de a reprezenta culorile U.R.S.S. în lupta pentru titlul suprem al șahului, sînt cu adevărat „primii între cei de o seamă” și mulți dintre cei care au rămas în urma lor ar fi putut concura cu deplin succes la interzonal.

Pentru șahiștii din toată lumea, care timp de o lună au urmărit cu cel mai mare interes lupta din acest „olimp al șahului”, partidele campionatului U.R.S.S. reprezintă un adevărat sumum al artei șahului, prilej de studiu și de satisfacții estetice deosebite, cu adevărat cea mai potrivită „deschidere” pentru „jocul de mijloc” care urmează: meciul Tal-Botvinnik, pentru campionatul lumii, care începe la 15 martie.

S. Samarian

Clasamentul final al campionatului U.R.S.S.

I. T. Petrosian 13 $\frac{1}{2}$, II. V. Korcinoi 13, III—IV. E. Gheller și L. Ștein 12, V—VI. B. Spasski și V. Smislov 11, VII—VIII. I. Averbach și L. Polugaevski 10 $\frac{1}{2}$, IX—X. M. Taimanov și V. Simagin 10, XI. S. Furman 9 $\frac{1}{2}$, XII—XIII. D. Bronștein și I. Boleslavski 9, XIV. E. Cufeld 8, XV—XVI. A. Lutikov și A. Cerepkov 7 $\frac{1}{2}$, XVII. V. Tarasov 7, XVIII—XIX. G. Borisenko și A. Hasin 6 $\frac{1}{2}$, XX. A. Bannik 6.

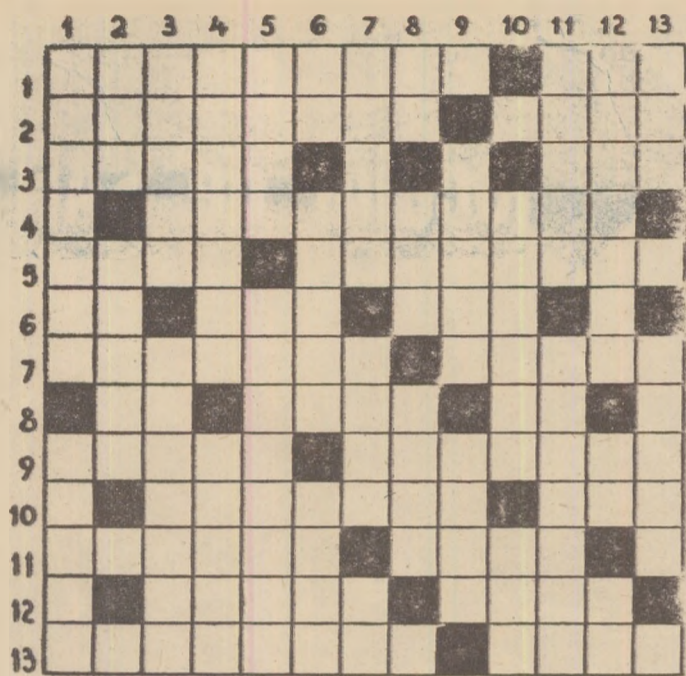
Cărți noi intrate în Biblioteca centrală a A.R.L.U.S.

Traduceri în limba romînă

MARX și ENGELS — Despre educație și învățămînt
LENIN V. I. — Despre presă
SUHOMLINSKI V. A. — Educarea atitudinii comuniste față de muncă (Traducere din limba rusă)
BABAEVSKI S. — O vară în stepă. Roman. (Traducere din limba rusă)
BREBENIUK I. — Decolează vînătorii. Roman. (Traducere din limba ucraineană)

In limba rusă

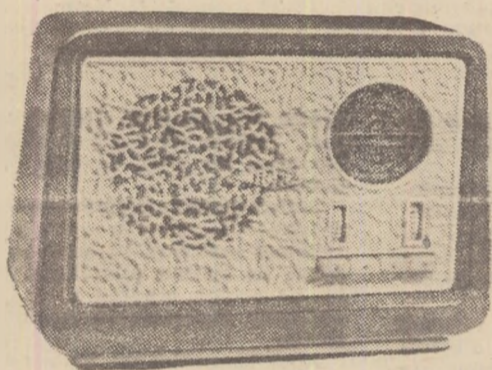
BOREV I. B. — Bazele categoriilor estetice
LENTMAN I. A. — Originea creștinismului
GULKINA I. M. — E. B. ZAHAVA-NEKRASOVA — Manual de limba rusă pentru studenții străini
— Lucrările Conferinței Internaționale de raze cosmice, vol. II
SEGALIN V. G. — Aplicarea izotopilor radioactivi în automatizarea industriei carbonifere.
— Problemele eficienței economice a producției agricole
— Anuarul Marii Enciclopedii Sovietice pe anul 1960
TOLSTOI ALEKSEI — Culegere de opere (Teatru) vol. 9

ORIZONTAL: 1) Savant rus care a întocmit proiectul navigației prin Marea înghețată spre Oceanul Pacific (1711-1765) — Popas. 2) Autorul versurilor: „Astfel Asia, Europa, Africa cu-a ei pustiri / Și corăbiile negre legându-se pe riuri” — Călător venețian care a vizitat cel dinții China și Mongolia. 3) Scriitor sovietic, autorul cărții „In apele Nordului” — Anul Geofizic Internațional, în care savanții sovietici au întreprins numeroase călătorii științifice în jurul lumii. 4) Savant grec din Alexandria, care cel dintii a făcut măsurătoarea pământului (n. 276 î.e.n.). 5) Altă denumire a constelației coroana boreală — Tragere la țarm. 6) In liman! — Bate înaintea lui... tac! — Vehicul primitiv. 7) Cel dinții european, rus de origină, care a efectuat celebra „Călătorie peste trei mări” și a ajuns în India înaintea lui Vasco de Gama (1466-1472) — Autorul cărții de călătorie „Monștrii apelor”. 8) In soare! — Riu în Franța — Leagă două vorbe. 9) Adăpost — Savant rus care a luat parte la cercetarea teritoriului rusesc între 1768 și 1774. 10) In cea de nord, G. I. Selihov a pus pietre de hotar cu stema rusească în 1784, iar după 1795 au fost fondate mai multe cetăți rusești — Acoperă cea mai mare parte a pământului. 11) Melodie monotona — Cerc de metal. 12) Centre de civili-

zație — Inconjur. 13) Locuitori ai Navarei — Aproape de vărsarea apei. VERTICAL: 1) Savant rus din secolul al XVIII-lea care a făcut explorări pe teritoriul rusesc — Locuitor din Lajiu. 2) Riu în U.R.S.S. — Uitați. 3) Muncitor într-o mină — Călător rus care a cercetat Manciuria și Kamciatka în anii 1808-1809. 4) Stimăți — Funia cu care se leagă o corabie la țarm. 5) Unul din vasele cu care s-a realizat cea dintii călătorie rusă în jurul lumii în anii 1803-1806 — Drum pe care se desfășoară o călătorie. 6) In coș! — Celebru istoric latin care a scris o carte în care pomenește și de Venzi (marele popor slav) — Bărbierite. 7) Zăpadă peste care a plouat și care a înghețat la suprafață — Prevestitori de ploaie — In teză! 8) Columb l-a făcut celebru — Arbust — Conjunție. 9) Frați romini care au făcut o expediție în Dahomey pe coasta Guineii (1897-1898) — Navigator spaniol. 10) Celebru geograf arab născut la Ceuta — Romancier portughez (1845-1900). 11) „Cei patru de pe...”, film documentar francez executat pe o corabie care a făcut ocolul lumii — Celebru aviator polar sovietic care în 1937 a străbătut 8600 km zburind peste Polul Nord. 12) Țară africană al cărei popor luptă pentru independență — Operă — Arată direcția. 13) Varietate — Privitor la mare sau la navigație.

Procurați-vă cu încredere
noul radioreceptor popular
S 603 B „HORA“

- Simplu, ușor, ieftin și cu performanțe excepționale.
- Reproducere fidelă pe toate gamele de unde (lungi, medii și scurte)
- Dispozitive originale de reglaj.
- Casetă elegantă, plăcută ochiului și adaptabilă oricărui interior.

ELECTRONICA

Intreprindere industrială de stat pentru piese și aparate de radio, televiziune și electronică industrială
București — Str. Baicului nr. 82 — Raion 1 Mai

AVIZ IMPORTANT

pentru consumatorii de gaze lichefiate (aragaz)

Pentru prevenirea unor accidente grave consumatorii de gaz petrolier lichefiat (aragaz) vor respecta cu strictețe instrucțiunile de utilizare a buteliilor încărcate cu gaze, care prevăd următoarele:

- Transportul buteliilor se face numai cu piulița de siguranță și capacul de protecție montate.
- Montarea regulatorului la butelie se face numai cu garnitura bună.
- Etanșeitatea instalației se verifică de consumatori cu apă săpunată, nu cu flacăra.
- Folosiți buteliile numai cu regulator și supravegheați aparatele în timpul funcționării.
- Este interzisă încălzirea buteliei cu apă caldă la flacăra, așezarea lângă sobe, calorifere sau înclinarea ei în timpul utilizării.
- Dacă simțiți mirosul specific aragazului închideți imediat ventilul buteliei și robineții aparatului; nu aprindeți chibrit sau lămpi.
- Deschideți ușile și ferestrele pentru aerisire, anunțând Serviciul reclamațiilor — telefon 15.09.33, pentru Capitală.
- In provincie se vor anunța centrele de distribuție de produse petrolifere din localitate.
- Nu vă procurați butelii prin intermediari; utilizați serviciul la domiciliu al bazei, care asigură montajul și verificarea corectă a instalației.
- Procurați-vă instrucțiunile tehnice pentru folosirea buteliilor cu gaze lichefiate de la punctele de desfacere sau prin distribuitorii franco-domiciliu.
- Alinați instrucțiunile la locul de consum și respectați întocmai indicațiunile respective.

Nerespectarea instrucțiunilor de utilizare a gazului lichefiat precum și utilizarea de către consumatori a unor aparate și accesorii necorespunzătoare se sancționează conform H.C.M. 33/1960.

M.I.P.C.-D.G.A.D.

ANGAJAM IMEDIAT

Doi ingineri cu specialitate în exploatare vechime minimum 2 ani, îndeplinind condițiile H.C.M. 1061 din 1959

Doritorii se vor adresa

**ÎNTRERINDERII FORESTIERE
DIN CIMPINA**

str. Ștefan Gheorghiu, 23

Știați că un participant din București a obținut 28.615 lei cu un buletin-abonament Pronoexpres? Și dv. puteți face acest lucru, cumpărându-vă din timp un asemenea buletin-abonament pe luna martie. Un buletin-abonament Pronoexpres, un mărfisor frumos și, mai ales, cu șanse de câștiguri însemnate.

Așa l-am cunoscut pe Lumumba

L-am cunoscut pe Patrice Lumumba în a doua jumătate a lui august 1960. Sosiserăm cu avionul la Leopoldville pentru a duce tratative cu Ministerul Culturii congolez în legătură cu unele probleme privind schimburile culturale dintre țările noastre, căci tinăra republică ne solicita ajutor medical, intenționa să organizeze pregătirea unor cadre de specialiști proprii atât în țară cât și în străinătate, ne cerea să o ajutăm la construcția postului de radio care fusese parțial distrus de colonialiștii belgieni în zilele când părăsiseră Leopoldville-ul.

— Prezența dumneavoastră aici, într-un asemenea moment, spunea Patrice Lumumba adresându-se delegaților, constituie pentru guvernul meu, pentru noi toți, congolezii, cea mai vie mărturie a realității noastre africane, a cărei existență dușmanii noștri au negat-o întotdeauna. Dumneavoastră știți, însă, cu toții că realitatea aceasta este încăpăținată și că Africa trăiește și va trăi. Ea refuză să moară... Noi cunoaștem scopul urmărit de occidentali, Ieri căutau să ne scindeze la nivelul unor triburi și clanuri, iar astăzi, când Africa merge impetuos pe calea eliberării sale, ei caută să ne scindeze la nivelul de state. Ei vor să creeze în Africa blocuri antagoniste, state-sateliti, ca apoi, pe această bază, să întărească „războiul rece”, să mărească dezbinarea și să-și perpetueze tutela. Dar sint convins că Africa dorește unitate și că ea niciodată nu se va lăsa atrasă în aceste mașinațiuni...

Seara, primul ministru dădu un dejun în cinstea delegaților conferinței panafricane. Fuseseră invitați întregul corp diplomatic și numeroși oaspeți străini care se aflau la Leopoldville.

Primul ministru, un bărbat înalt și svelț de treizeci și ceva de ani, își întâmpina personal oaspeții. Fața sa energetică, inspirată îl atrăgea număradecit privirea, ca și ochii săi căprui, scintiletori, care parcă încercau să-ți citească în suflet.

Vorbea cu pasiune, ca un orator înăscut, despre caracterul ireversibil al mișcării pentru libertate și unitate care a cuprins în prezent întreaga Africă, despre faptul că sistemul colonial va fi distrus o dată pentru totdeauna. Se adresa reprezentanților puterilor occidentale, invitându-i să privească în mod realist lucrurile și să o pornească pe calea colaborării cu Republica Congo, considerind-o un partener independent.

— Noi întindem mina tuturor aceluia care doresc o astfel de colaborare, spuse el, o întindem americanilor și rușilor, francezilor și englezilor, chiar și belgienilor, dacă aceștia sint gata să renunțe la intervenția lor.

Oaspeții occidentali aveau zimbete amabile pe față, dar se vedea cât de colo că erau departe de a fi de acord cu cele spuse de primul ministru.

...A doua zi dimineața am sosit la reședința primului ministru. E o clădire nu prea mare, pe malul fluviului Congo, pe întinsul căruiia plutesc oțtoave de verdeață. De după grilajul încărcat cu flori și plante agățătoare se aud voci vesele de

copii. Sint copiii premierului. Au fețele de un negru lucios, părul circionțat și privesc cu ochi mari și mirați la sentinelele încremenite în poziție de drepti, cu mina pe pistolul automat, cu căștile în cap, nevenindu-le parcă a crede că părintele lor e păzit de oameni așa de grozavi.

Zărindu-și musafirii, Lumumba reușește cu chiu cu vai să evacueze din cabinet grupul de colaboratori care-i înconjoară masa de scris, încărcată cu cărți și dosare și ne poartă să luăm loc. Ne așezăm și discuția începe, întreruptă însă mereu de zbirniitul telefoanelor. Omul acesta, copleșit de alăteia griji, trebuie să răspundă tuturor, să dea dispoziții, să ia măsuri.

În timp ce vorbește la telefon îi cercetăm cabinetul. Mobilat simplu, vădește o viață de spartan. Pe raft, la îndemână, un pistol automat, lângă el un post de radio de campanie. În urma celor două atențate săvârșite asupra sa, premierul se vede nevoit să ia măsuri de precauție.

Obrazul îi este obosit, căci în ajun nu a închis ochii toată noaptea, numai privirea sa vioaie trădează o inepuizabilă energie. La capătul zilei, are de gând să plece la Stanleyville, căci vrea să fie personal de față la sosirea avioanelor de transport sovietice încărcate cu alimentele trimise în dar poporului congolez de către Uniunea Sovietică. Va trimite totodată doi reprezentanți ai guvernului în portul Matadi, ca să recepționeze camioanele sovietice aduse pe bordul unui mare vas de transport.

— Acest ajutor este cea mai grăitoare mărturie a sentimentelor prietenești pe care poporul dumneavoastră le nutrește față de noi, ne spune Lumumba cu vocea plină de emoție. Vă rog din suflet să transmiteți oamenilor sovietici că nu vom uita niciodată tot ce au făcut pentru noi în aceste zile nespuse de grele...

Lumumba are un zîmbet amar pe față. Trupele O.N.U.-lui (în parte colonialiști). Abia de reușește guvernul să înăbușe un complot, că se iscă altul. Plin de tact, Lumumba evită să vorbească despre conspiratorul numărul 1 — Kasavubu. Acesta e doar președintele republicii! Dar nu este un secret pentru nimeni faptul că tocmai omul

Academicienii A. V. Topciev, A. N. Nesmeianov și K. V. Ostrovițeanov semnează o rezoluție de protest împotriva uciderii lui Patrice Lumumba

acesta, fost elev al misionarilor catolici belgieni, este pilonul de bază al colonialiștilor și că din îndemnul lor pune la cale înlăturarea actualului guvern...

Primul ministru se întoarce din nou la problemele practice care stau în fața statului, probleme care-l frământă mai mult ca orice: construcția unei vaste rețele de spitale, pregătirea pentru începutul noului an școlar, crearea unor cadre de specialiști calificați, consolidarea aparatului de stat și multe altele.

Apoi Lumumba ne vorbește despre emoția cu care au primit participanții la conferința panafricancă mesajul trimis de șeful guvernului sovietic, N. S. Hrușcirov:

— E un mare și sincer prieten al nostru. Nu m-am întâlnit cu el niciodată, dar nu-mi pierd speranța că o să am prilejul să-l văd. Vă rog, transmiteți-l domnului Hrușcirov că poporul nostru îi mulțumește din suflet pentru grija pe care ne-o poartă și pentru ajutorul acordat. Sintem convinși că între țările noastre se vor stabili și dezvoltate relații prietenești, bazate pe respectul reciproc al suveranității. În prezent, colonialiștii fac tot ce le stă în putere ca să torpileze hotărârea Consiliului de Securitate privitoare la evacuarea trupelor belgiene din Congo. Se prea poate că noi, africanii, sintem încă niște naivi, dar mărturisim că noi am crezut cu toată sinceritatea în Carta O.N.U. și am sperat că toți acei care au semnat-o, o vor respecta întocmai. Iată dar motivul pentru care ne-am adresat acestui for cu rugămintea să ne ajute. Rezultatul?...

Lumumba face un gest larg cu mâinile. Ochii, însă, îi strălucesc și el adaugă hotărât:

— Nu-l nimic!.. Poate că acest lucru ne va costa scump, din cale-afară de scump, dar Africa va avea de învățat din această lecție. Ea va înțelege cine ne e prieten și cine dușman. Și cum trebuie să-l deosebească pe unul de celălalt...

Orice întorsătură vor lua evenimentele, fie acestea chiar nefavorabile nouă, Africa va avea de tras numai foloase. Ochii ei sint ațintiți în prezent asupra noastră și tot ceea ce se întâmplă aici va constitui pentru ea o școală, o învățătură de minte...

Vrea să ne mai spună ceva, dar în clipa aceea ușa se deschide cu zgomot și în cabinet intră, cu pași grăbiți, câțiva militari. Apropiindu-se de Lumumba, ei îi raportează ceva într-o limbă necunoscută nouă.

Primul ministru se ridică în picioare și ni se adresează liniștit, în franțuzește:

— Iertați-mă, vă rog, dar acum câteva clipe s-a întâmplat un eveniment de seamă: pe aeroport a aterizat un grup de ofițeri belgieni deghizați. O.N.U. a luat din mâinile noastre controlul asupra aeroporturilor, motivând că în leul acesta vrea să preîntâmpine un război civil. Ni s-a spus că aceasta înseamnă „neutralizare”. Vedeți dar și dumneavoastră despre ce fel de neutralizare este vorba. Ne ducem să-i prindem pe acești ticăloși...

Lumumba ne mai roagă încă o dată să transmitem cele mai calde salutări și mulțumiri lui N. S. Hrușcirov, ne strânge cu putere mâinile și iese grăbit în stradă unde îl așteaptă un „Jeep” încărcat cu soldați.

...De atunci n-am mai avut prilejul să-l văd. Dar chipul acestui om puternic și hotărât îmi va rămâne adinc săpat în amintire, pentru toată viața.

Iuri Jukov

(Text prescurtat)

În fața ambasadei Belgiei din Moscova, a avut loc o mare demonstrație în semn de protest împotriva asasinării lui Lumumba. După cum se poate remarca și în această fotografie, la demonstrație au luat parte numeroși tineri din țările Asiei și Africii care studiază actualmente la Moscova.